

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

Medlemsblad for DIS-Danmark

årgang 23 nr. 2 - 2009

Udgives af DIS-Danmark

Databehandling i Slægtsforskning
www.dis-danmark.dk
admin@dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:

Kasserer Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114, 2.tv.
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
kasserer@dis-danmark.dk

Redaktionen:

Kathrine Tobiasen, ansvarshavende redaktør
Korsagervej 13, 8940 Randers.
Tlf. 41 28 65 30
tobiasen@dis-danmark.dk

Erik Kann, redaktionsmedlem

Layout, sats og tryk:

Grafisk Data Center A/S, tlf. 66 12 10 30
Trykoplæg: 6.300 eksemplarer

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler.

Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline:

1. august 2009
1. november 2009
1. februar 2010
1. maj 2010

Udkommer:

September 2009
December 2009
Marts 2010
Juni 2010

Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Medlemskontingent 2009: 200 kr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold nr. 2 - juni 2009

- 3 Min flensborgske familie
- 6 Fra Papir til Digital - på hollandsk
- 7 Rokade i redaktionen
- 8 Hestetysten fra Himmerland
- 12 Slut med dårlige fotos af mikrokort
- 14 Årets generalforsamling holdt i fornemme omgivelser
- 16 En lang fødsel - eller eventyret om en lokalforening
- 17 Nyt om programmer
- 17 Tyske soldater
- 18 Online slægtsforskning med Geni
- 21 Min slægts historie
- 24 Vester Hjermitslev - ikke bare et sogn
- 26 Justerede forventninger - om det andet fællesmøde mellem Samfundet, SSF og DIS-Danmark
- 28 Skriveblokken
- 29 Huen var nøglen
- 30 Bliv bidragyder til DIS-arkiv
- 30 Kalender
- 31 DIS-Danmarks bestyrelse

Links i artiklerne

De links der står i artiklerne i dette nummer – er også lagt på www.dis-danmark.dk – find dem under menupunktet „Links“.

Forsidefoto:

Glimt fra DIS-Danmarks generalforsamling på Arbejdermuseet i København. Fotografer: Arne Christiansen og Kathrine Tobiasen.

Min flensborgske familie

Henrik Prætorius
Snebærvænget 27
2830 Virum
Tlf. 45 85 29 87
ahzaremba@webspeed.dk

Dette er ikke en historie om min familie. Det er historien om, hvordan jeg har arbejdet med at få styr på nogle meget gamle familiegrene, og hvordan jeg har valgt at præsentere dem.

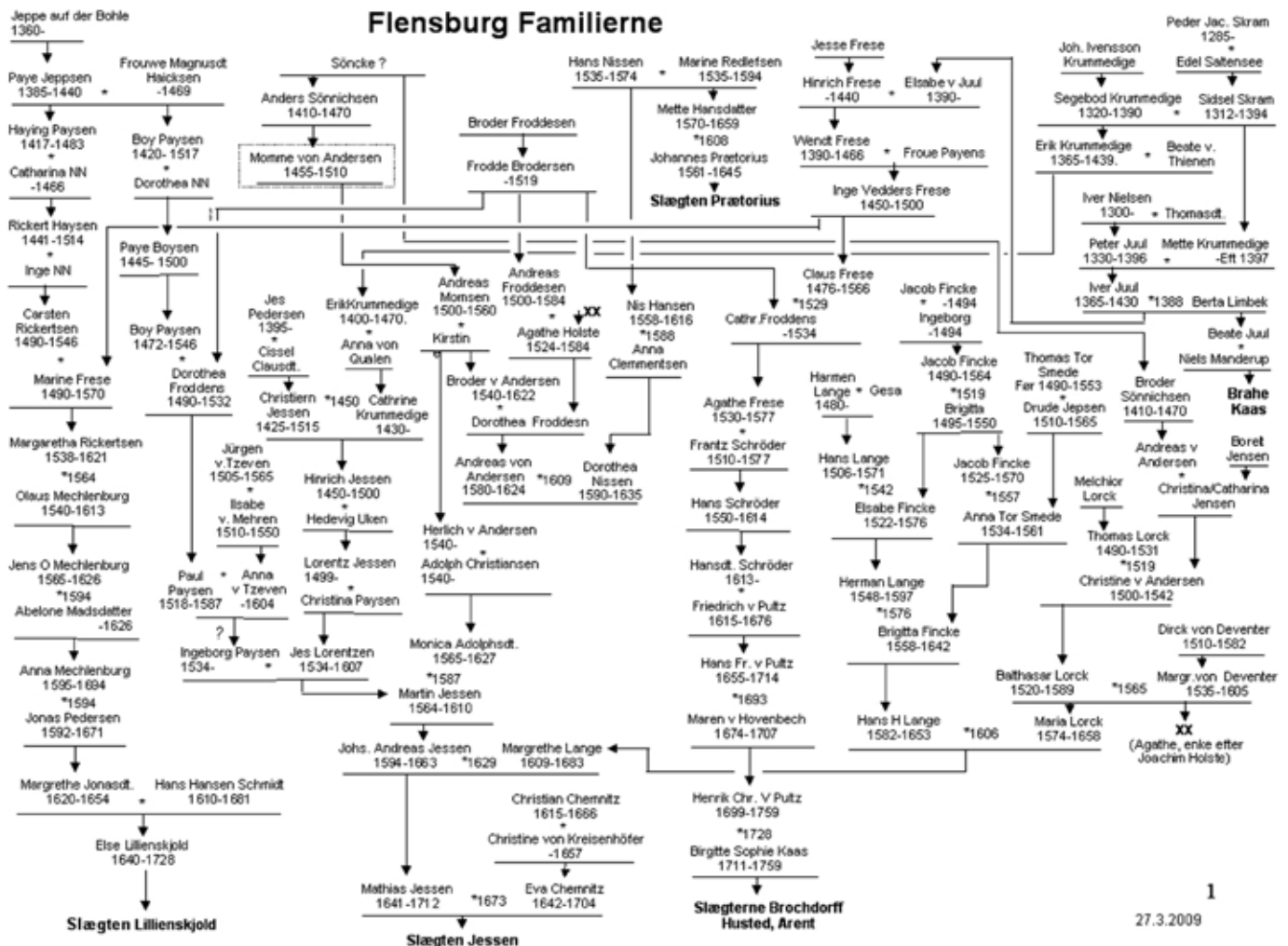
Mine aner stammer overvejende fra Jylland, især fra den sydlige del og fra Slesvig-Holsten, og der kan trækkes tråde tilbage til borgerskabet i Flensborg i 1500-tallet. Der er flere familiegrene med rødder i Flensborg, og historierne om dem kunne jeg naturligvis have føjet ind i de respektive kapitler i slægtsbogen. Men det viste sig, at de greb så meget ind i hinanden, at

jeg syntes, det ville være mere interessant at skrive et kapitel alene helligt familieforholdene i Flensborg og Nordfriesland.

Jeg gravede i utallige bøger og artikler og besøgte mange hjemmesider, der desværre ikke altid var enige. Jeg læste især Gethers Middelalderfamilier på kryds og tværs og fik efterhånden et rigtig grundigt kendskab til familierne. Og hvad kunne jeg så gøre med det?

Nu er det sådan, at jeg har et par kæpheste, jeg rider. Mit slægtsforskerarbejde hviler på tre søjler: Forskning,

Bearbejdning og Formidling. Efter mange år, hvor min forskning var det væsentlige – og det sjove, føler jeg i dag, at de to sidste er blevet de vigtigste. Jeg vil gerne kunne præsentere resultaterne på en måde, så man får lyst til at lære dem at kende. Nu havde jeg så nogenlunde fået styr på forskningsdelen, og nu gjaldt det Bearbejdningen og Formidlingen. Hvordan kunne jeg bedst fortælle historierne om de over 100 aner i dette dengang meget lille og meget indgiftede samfund i Flensborg?

Overblik

Det første, der skulle til, var et overblik. Derfor tyede jeg endnu en gang til det billede, tegnet i mit "presentation program", som jeg har beskrevet i "Slægt og Data" i Nr. 3 2006. Jeg forsøger med skemaet at vise forbindelserne mellem så vidt muligt alle de personer, som spiller en rolle. Fra borgerprotokoller og lignende har jeg en masse oplysninger, der tillader mig at slutte noget om sammenhængene, men da vi bevæger os i 14- og 1500-tallet, kan jeg kun i meget begrænset omfang finde data for fødsel, død og giftermål. Og her må jeg så gøre en tilståelse: Som slægtsforskere er vi meget bevidste om, at dokumentere kilderne til vores historie.

Men her kniber det, og det er netop ved at tegne sammenhængene og forsyne dem med skønnede årstal, der hvor jeg ikke har nogle dokumenterede, at jeg kan finde frem til det mest sandsynlige og fange åbenlyse fejl. Som f.eks. når en kilde anfører en datter, der må være født af en tre år gammel pige.

Jeg er naturligvis ikke fuldstændig sikker på, at alt nu er korrekt, men skulle man derfor opgive forsøget? Nej, jeg kan i de fleste tilfælde nu føle, at sammenhængen er rigtig, men årstallene kan være behæftet med nogen usikkerhed.

Jeg kalder stadig skemaet et arbejdsdokument, og jeg kan korrigere, når – og hvis – jeg kommer til en rigtigere erkendelse.

Skemaet fortæller allerede en masse, men der er et par ting, som jeg finder hører med, inden jeg begynder at skrive nærmere om de enkelte personer og slægtsgrene.

Den historiske dimension

For at få den rigtige baggrund for historien vil det være naturligt at give en beskrivelse af Flensborg på den tid, altså i 14- og 1500-tallet, hvor personerne levede.

Den skal være kort, blot nævne de væsentligste politiske omstændigheder og give et billede af, hvordan man levede dengang. Det kan være et vanskeligt afsnit at skrive. Det skal jo ikke være en historiebog, men jeg fandt nogenlunde, hvad jeg søgte på Wikipedia. Jeg tillader mig at gengive det her, der er måske andre med rødder i det sønderjyske, der kunne have lyst til at læse det.

Flensborg i 14- og 1500-tallet

Flensborgs og Hertugdømmernes historie er en indviklet sag med et antal af omvæltninger og stridigheder, men grunden til byens opståen og betydning skal søges i følgende:

- Der var en sikker havn på bunden af fjorden, beskyttet mod stærke storme.
- Oksevejen op gennem Jylland gik netop her forbi og krydsede vejen mellem Angelen på østkysten og Nordfriesland på vestkysten.
- Der var store forekomster af sild.

Flensborg blev fra omkring 1300 den mest betydningsfulde by i hertugdømmet Slesvig. Slesvig var et dansk len med den danske konge som lensherre og hørte - i modsætning til det syd for liggende Holsten - ikke til det hellige romerske rige.

En vigtig handelsvare på den tid var saltede sild, som blev sendt til mange europæiske lande.

Fra 1409 begyndte stridigheder mellem holstenerne og danskere om magten over Slesvig, herunder det vi kalder Sønderjylland. I 1411 opnåede dronning Margrethe I ved en aftale i Kolding, at størstedelen af Slesvig kom under dansk herredømme.

Dronning Margrethe døde af pest i 1412 ombord på et skib i Flensborg havn. Pest og andre sygdomme var et stort problem for byerne i middelalderen. Regelmæssigt gjorde epidemier som kopper og byldepest, som rotter førte med sig, store indhug i befolkningen. Spedalske blev isolerede i St. Jørgens hospital uden for byen. Omkring år 1500 bredte syfilis sig i byen. Helliggeistkirken var det kirkelige hospital i byen.

I 14- og 1500-tallet skal vi regne med, at byen ikke husede mere end 4-5000 indbyggere. Som vi kan se af billedet, var det næsten kun hovedgaden, der var bebygget.

Gader og veje var dårlige. Selv på hovedgaden i byen var der ingen brolægning, og heller ingen lys. For den enkelte borger i Flensborg var hverdagen hård.

Ansicht von Flensburg im 16. Jahrhundert.

(Nach dem Stich in Braunius: Civitates orbis terrarum.)

Borgerne måtte nogle steder lægge planker ud over gaderne, der var gennemvædede af gødning fra kreaturerne, for overhovedet at gøre dem passable.

Kun visse patricierhuse havde vinduer. Alle husholdninger holdt kvæg i hus og gård, og borgerne havde egne ko- og svinehyrder, som passede kvæget om dagen uden for byen.

I 1485 hærgede en storbrand byen, og det er nok først efter den tid, at familierne opfører deres stenhuse. Flensborg blev heller ikke forskånet for stormfloder. På Kompagnietor kan man stadig i dag aflæse, hvor højt vandet har stået ved tidligere stormfloder. Beliggenheden nedenfor skrænten betød på den anden side, at så snart der faldt megen nedbør, blev gader og pladser skyllet rene for affald - et problem, som alle andre byer ellers sloges med.

Fra 1526 fik den lutherske lære fodfæste i byen, hvilket medførte, at der kom mere tysk kultur og sprog, mens områderne omkring byen stadig var dansk prægede.

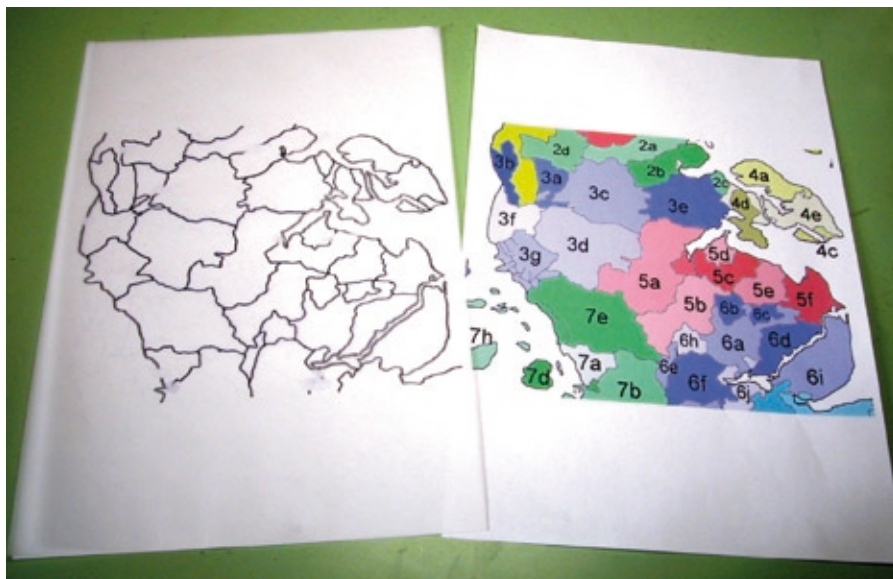
Til Flensborg kom der mange tilflyttere fra det vestlige Slesvig - Nordfriesland og fra Westfalen.

Efter hansestædernes tilbagegang i det 16. århundrede fik Flensborg status som en af de vigtigste handelsbyer i det nordeuropæiske område. Aktiviteterne rakte helt til Middelhavet, til Grønland og til Karibien. De vigtigste handelsvarer var foruden sild sukker og tran, som den såkaldte Grønlandsfart bragte igennem hvalfangsten.

Først med udbruddet af 30-årskrigen i 1618 sluttede for en tid byens store blomstringstid.

Kort

Når man arbejder med så mange familier, der er kommet især fra Nordfriesland, optræder der også et utal af stednavne - det, jeg ynder at kalde for "gerningsstederne". De fleste kender mine læsere ikke, og specielt i Slesvig-Holsten har man både et dansk og et (plat)-tysk navn. Et kort med alle de vigtige navne kan give en bedre forståelse og også et indtryk af, at famili-

erne, der boede tæt ved hinanden, har stået hinanden nær.

Sådan et kort kan man ikke lige hente på nettet. Det, jeg har kunnet hente, er et kort over herrederne, og det har jeg så arbejdet videre med.

Jeg har printet dette kort ud i en passende størrelse og har så lagt et stykke kalkepapir over, og med en tuschpen har jeg tegnet grænserne mellem herrederne samt kystlinjen af.

Denne tegning går igen i scanneren og gemmes som en "presentation" fil. Der skal nu lægges herredsnavne på dansk og tysk, bynavne og gerningssteder ind.

For nu at kunne placere dem rigtigt på kortet har jeg taget et almindeligt vejkort og skaleret det til samme målestok som tegningen, og når det bli-

ver lagt nedenunder kalken, har man den nøjagtige placering.

Byer og steder har jeg lagt ind som røde cirkler, og de tilhørende navne har jeg skrevet én gang for alle ude i margin som enkelte tekstblokke, som jeg flytter ind på plads, så det tager sig ordentlig ud. Der skal vælges teksttype og størrelse, så det både kan være der og læses.

Det var egentlig først efter at have tegnet kortet, at jeg rigtig blev opmærksom på, at langt de fleste af "mine" borgere i Flensborg stammede fra Nordfriesland. Og Nordfriesland er ikke blot en del af Slesvig, men fra urgamle tid har det været et meget selvstændigt samfund med eget sprog. Og Friserne forsvarede gennem tiderne heftigt deres selvstændighed.

De enkelte slægter

Efter nu at have "sat scenen", kommer jeg til beskrivelsen af de enkelte slægter og personer. Den er delt op i

10 afsnit, som i en relativ kort form - men med billeder, hvor jeg kan finde nogen - fortæller, hvem de var var, og hvad de har bedrevet. Det er spændende læsning, men selvfølgelig ikke udtømmende. Det ville fylde en bog. Men de, der vil stifte nærmere bekendtskab med enkelte grene, vil jeg henvise til den litteraturliste, jeg bringer som afslutning på kapitlet. Måske får en eller anden en dag lyst til at fortsætte forskningen.

Litteratur

Jeg viser her litteraturlisten, så man kan se hvilke kilder, jeg i det væsentlige har benyttet. Andre kan måske have glæde af den, og er der nogen, der vil

kontakte mig med kommentarer eller spørgsmål, er de meget velkomne.

Knud Gether: Middelalderfamilier i Flensborg og Nordfrisland, 1987

Franz von Jessen: Slægten von Jessen, 1937

Andreas Lorck Schierning: Die Chronik der Familie Lorck, 1949

Nordfriesisches Jahrbuch, 1988: Die Froddesens von Toftum I

Nordfriesisches Jahrbuch, 1989: Die Froddesens von Toftum II

Nordfriesisches Jahrbuch, 1972: Mittelalterliche Familien und ihr Grundbesitz in den Goesharden

C V Bramsnæs: Min slægtshistorie, 1963

Jahrbuch für die Schleswigche Geest, 1967: Jessen

Jahrbuch für die Schleswigche Geest, 1979: Von Andersen

Danmarks Adels Aarbog (DAA) 1884: Von Andersen

DAA 1900: Krummedige

DAA 1937: Von Jessen

DAA 1909: Von Pultz

Per Andersen: Slægterne Juel og Krummedige, 1956

Aage Bonde, Johan Hvidtfeldt: Personalhistoriske oplysninger om borgmestre, rådmænd, byfogeder... Flensborg, 1961

Benny Siewertsen: Friserne, vore glemte forfædre, 2004

Fra Papir til Digital - på hollandsk

Af Richard Keijzer
ristcard@gmail.com

Projektet, der er kendt som Fra Papir til Digital, begyndte i 2005 med en simpel opfordring til folk, som tog billeder på arkiverne. Normalt ville en person kun fotografere de sider, der indeholdt oplysninger om vedkommendes egne forfædre, og opfordringen gik på at gøre arbejdet bredere. Sagt helt enkelt: "Hvis du tager på arkivet, så brug en smule af din tid på at tage nogle ekstra billeder. Send denne serie billeder til os, og vi vil lægge den ud på Internettet".

Fotografering i farver

"Vi" bestod af Hans den Braber og Herman de Wit, begge garvede slægtsforskere, som ønskede (og stadig ønsker!) at gøre livet lettere for andre, der søger deres rødder. Lidt af den samme tanke, som Statens Arkiver havde, da de begyndte med Arkivalie-

ronline, men i mindre målestok. Hvor billederne på Arkivalieonline er rent sort-hvide, prøver VPND at bringe farvebilleder, så vidt det er muligt. Mange bøger er tilgængelige i form af fotokopier (sort-hvid), men arkiverne bliver mere og mere villige til at tilbyde de originale bøger fra magasinet. Følgelig kan vi tage meget bedre billeder.

Forskellige kilder

I begyndelsen udviklede projektet sig langsomt, men efter nogle måneder tog det hele til i omfang. Flere og flere deltog, og antallet af billeder voksede hurtigt. I stedet for at fotografere nogle få ekstra billeder, begyndte deltagerne i projektet at tage hele bøger. Ikke bare standardkilder som kirkebøger (dåb, vielser og begravelser), men også skattelister, journaler og

personregistrering. Hele dette materiale, der på nuværende tidspunkt rummer omkring 185.000 billeder, tilbydes frit og gratis på Internettet. Billederne kan downloades til personligt brug i form af PDF-filer. Antallet af fotografer er for øjeblikket omkring 25. Nogle arbejder med et simpelt digitalt kamera, andre bruger et halvprofessionelt digitalt SLR kamera (spejlrefleks).

Forberedelser

At samle alt materialet er en tidkrævende proces. Jeg vil give et personligt eksempel på et typisk job på et af arkiverne, som tager det meste af en dag.

Aftenen før sikrer jeg mig, at batterierne i mit kamera er fuldt ladede, at memorykortet er tomt (og giver plads til 4 GB), og at resten af udstyret er klar til arbejdet.

På selve dagen går der lidt tid med at køre til arkivet (ca. halvanden time). Derefter bruger jeg omkring fire timer til at tage billederne (min. 500, max. omkring 1200). Ind imellem

En af vores flittige brugere af og bidragsydere til Forum-gruppen

Find your relatives in Denmark

fortæller her om et hollandsk projekt Van Papier naar Digital (VPND).

Indlægget er oversat fra engelsk af Kathrine Tobiasen.

De to initiativtagere til Fra Papir til Digital-projektet: Hans den Braber og Herman de Wit.

har jeg stadig tid til lidt privat forskning. Og til slut behøver jeg endnu halvanden time til at komme hjem.

Billedbehandling

Og nu til det sjove! Alle billederne skal behandles på computeren. Det indebærer:

- Beskæring, fjerne alle uønskede detaljer
- Forbedre fokus
- Justere klarhed og kontrast
- Sende filerne via FTP til en central server

Denne centrale server styres af Hans, som konverterer de enkelte JPG-billeder til PDF-filer, som kan downlo-

des. Alt dette arbejde (fra beskæring til konvertering til PDF) kan tage mellem en og fire dage. Vi lavede en test engang, idet vi tog 400 billeder om

formiddagen, behandlede dem om eftermiddagen og uploadede dem, så alle billeder ved aftenstide var online. Men det gjorde vi kun for at vise, hvad vi kunne klare.

Afskrifter

Det stopper ikke ved at tage fotos, der er også folk, som laver en afskrift fra billedet, så informationerne bliver søgbare på computer. Dette er til enorm hjælp, når slægtstræet skal opbygges. Brugere har også mulighed for at søge dele af navnene, så alternative stavemåder ligeledes kan findes.

Der er udarbejdet en særlig manual til folk, der er villige til at deltage i fotograferingen. Den findes også i engelsk oversættelse. Manualen indeholder en samling "gør" og "gør-ikke", som skal hjælpe med til at strømline den proces, der består i at tage billeder af unikke genstande.

Manualen kan findes på følgende adresse:

http://geneaknowhow.net/project-papier-digitaal-fotograferen_e.htm

Billederne grupperes efter provinser, som Holland har 12 af. Kun Flevoland (et stykke land, som blev indvundet fra havet og ligger under havoverfladen) mangler. Det skyldes, at denne del af landet er nyt (den sidste del blev beboelig i 1968), og det meste arkiv-materiale er endnu ikke offentligt. Provinserne kan findes på adressen:

<http://www.den-braber.nl/vpnd/statuspagina.html>

Rokade i redaktionen

Som opmærksomme medlemmer sikkert har bemærket, har Erik Kann overtaget formandsposten i DIS-Danmark. Da det ville være en rigeligt stor mundfuld både at varetage formands- og redaktørposten, har rokaden i bestyrelsen medført en ditto i redaktionen. Fra og med dette nummer er der byttet om på rollerne, således at undertegnede nu er ansvarshavende redaktør, mens Erik er menigt redaktionsmedlem.

Den nye redaktør har ingen planer om større omvæltninger. Den hidtidige linje vil i store træk blive fulgt – Slægt & Data er medlemmernes blad, og med en passende blanding af inspirerende informationer om IT og Internet og spændende slægtshistorier skal det afspejle, hvad der rører sig i medlemsskaren. Vi i redaktionen håber stadig,

I vil være flittige til at forsyne os med stof. Eller bare forslag til emner, I gerne ser behandlet.

En stor tak til Erik for en kæmpe indsats gennem de 7 år, han har stået for redaktionen. Ansvar for at der fire gange hvert år dumper et velredigeret blad ind af brevsprækkerne hos de 5.500 medlemmer gør, at "bladet" hele tiden må have sin faste plads i baghovedet på redaktøren: Har vi stof nok? Er fordelingen af stof varieret og ligelig? Hvem kan vi få til at skrive om dette eller hint? Dertil kommer de utallige små og store ting, der skal klappe, når indholdet skal placeres over vore 32 sider.

Med Erik ved roret er det lykkedes hver gang. Det håber jeg også, det vil gøre fremover!

Kathrine Tobiasen

Hestetyven fra Himmerland

Kirsten Marie Andersen
Mimosealle 5,
8920 Randers
tlf. 61 68 96 07
andersenkirsten@gmail.com

Gitte Christensen
Rebæk Søpark 3, 622,
2650 Hvidovre
tlf. 36 44 97 47
gsc@ofir.dk

Vi er glade for alle vore aner, men én af dem har vi fået et nært forhold til. Vi vil her fortælle jer, hvordan vi lærte ham at kende.

Facebook

Via et fælles familiemedlem fik vi kontakt til hinanden på Facebook, fordi vi begge dyrkede slægtsforskning, og fordi vi er i familie med hinanden gennem Søren Peter Jacobsen, som er Kirstens oldefar og Gittes tipoldefar. Med andre ord er Kirstens far fætter til Gittes farmor.

Vi begyndte straks at udveksle oplysninger, og vi fandt hurtigt frem til en person, som vi begge havde et problem med. Nemlig Søren Peter Jacobsens far Jacob Pedersen, som viste sig at være hestetyv. En kendsgerning som gjorde, at vi for første gang skulle i gang med at læse politiprotokoller.

Det var i øvrigt på Facebook, at Gitte - den yngre af os - i en pause på sit arbejde kunne føle sig arbejdsramt. Den ældre - Kirsten - fortalte nemlig glad om fremskridt i den fælles forsk-

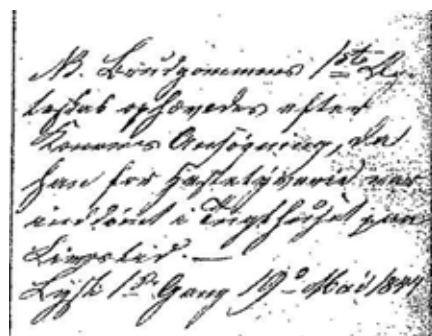
ning. Det er ikke spor rart at være på arbejde, når man ved, at den anden er i gang med at lave rigtig spændende slægtsforskning.

Arkivalier-online og DIS-Danmark

På Arkivalier-online har vi naturligvis fundet de relevante data i kirkebøger og folketællinger om Jacob Pedersen.

Han blev født i september 1806 i Korup i Solbjerg sogn (Aalborg amt). Hans forældre Peder Iversen og Ane Rasmusdatter er husmandsfolk.

Vi havde fulgt ham via kirkebogens afgangliste, og her kunne vi se, at han som 16-årig i 1822 forlod fødesognet. Det fremgår ikke, hvilket sogn han flytter til, så næste gang, vi finder ham,

Her ses anmærkningen til Jacob Pedersens bryllup i 1844

er 29. juni 1844, hvor han gifter sig i Skelund kirke knap 38 år gammel.

I forbindelse med vielsen var en anmærkning, som vi ikke helt kunne tyde. Noget med en skilsmisse. Men da Jacob giftede sig med Søren Peter Jacobsens mor, valgte ingen af os i første omgang at fæstne os ved det, men fortsatte forskningen med de sædvanlige ting som at finde deres fælles børn og deres forældre.

Da vi fandt hinanden, var det naturligt at høre, om den anden havde tydet anmærkningen om skilsmissen, og det havde ingen af os arbejdet med tidligere, så vi sendte anmærkningen til tydning i DIS-Danmarks "Hjælp til tydning" (læs evt. artiklen i Slægt & Data 2008/4 s. 20).

Det mest spændende ligger på arkiv

Kirsten bor heldigvis i overskuelig afstand fra Viborg, og hun har gennemset og taget kopi af sagen fra følgende protokoller (se nedenstående tabel):

Det er fra disse protokoller, vi har oplysningerne til denne artikel.

Tydning – hvor er det svært

Vi gik i gang med at tyde de mange sider. Sendt frem og tilbage på mail

Her ses hvordan Kirstens far og Gittes farmor er fætter og kusine.

Jacob arresteret i Hobro	Hobro Arresthus, arrestjournal	1826 – 1839
Jacobs forhør	Viborg Byfogedarkiv Politiprotokol	1827 – 1846
Jacobs dom	Hellum Hindsted Herredsfoged Domprotokol	1801 – 1846
Jacob i Viborg tugthus	Viborg Tugthus Fangeprotokol	1779 – 1835
Jacobs løsladelse	Viborg Tugthus Straffeprotokol for mandfanger	1770 – 1870

Fotos af protokoller

blev meget tydet i fællesskab, og vi kom frem til et forståeligt resultat, men vi måtte trække på hjælp i vores omgangskreds til at få de sidste genstridige ord tydet.

De gamle Skrifter.
Blikket stirrer,
Sig Tanken forvirrer.
I Taage de famle.

Det er ganske vist fra Adam Oehlen-schlägers "Guldhornene", men sådan føltes det i starten, da vi sad i hver vores landsdel med kopierne fra protokollerne. Efter at have gået papirerne igennem flere gange, har vi ved fælles indsats fået tydet det meste. Der er stadig x'er, der hvor vi mangler ord.

Resultatet er en interessant beretning, hvor vi kan se, at Jacob Pedersen har tjent forskellige steder, her møder han bl.a. sin første kone, som får bevilget skilsmisse i 1833. Han var i fast tjeneste ved bondearbejde frem til den 1. november 1829. Herefter beslutter han sig for at blive kræmmer og siden hestehandler.

Det går fint med at købe heste, men det kniber med at få solgt hestene til en fornuftig pris, bl.a. solgte han en sort hest 9 rigsdaler under den pris, han havde givet for den.

Jacob Pedersen fortæller ikke di-

rette om årsagen til, at han stjæler to sorte heste. En tilfældig aften kom han forbi marken, hvor de stod tøjrede, og han tog dem med til Viborg, hvor han solgte dem.

Under forhøret af Jacob Pedersen finder vi også ud af, hvor han har tjent, for det er jo ikke alle kirkebøgernes afgangs- og tilgangslister, som er ført lige godt.

Forhøret af Jacob Pedersen og vidnerne strækker sig over 5 dage; fra den

12. juni til den 18. juni 1830. Tilsyneladende sker det i god ro og orden. Ind til den 18. juni nævnes, at han de foregående dage "flere gange, medens han var for Forhøret blegnede og viste Synstegn paa en høj Grad af Kraftløshed, klagede over Smerter i Hovedet som han gav Navn af Besvimmelser, ligesom han og ytrede at føle Smerter andre steder i Kroppen. Hvoraarsag han nogle gange havde erholdt sig Tilladelse til at udtræde fra Forhøret for at recolligere sig, straks med at komme til at Pisse, straks mod at komme til at trække frisk Luft".

Politimesteren studser over denne sygdom, og han beder Jacob om at redegøre for den. Jacob har lidt af, hvad kunne være migræne, siden han gik til konfirmationsforberedelse. Så fik vi pludselig også noget sygdomshistorie ind i vores slægtsforskning!

Hvad blev han egentlig dømt efter?

Det er ikke kun arkiver, som man skal være opmærksomme på, når der er oplysninger, som man gerne vil have, men som ikke kan findes på Internettet.

Man kan vælge at gå på sit lokale bibliotek, eller man kan vælge at søge på bibliotek.dk, hvorfra man kan bestille bøger hjem til sit lokale bibliotek

Kirsten ved arbejdet med "oversættelsen"

fra hele landet. Vi søgte forgæves på denne forordning og gamle straffelove, så egentlig burde vi have kontaktet vores lokale bibliotek for at spørge dem, om de kunne hjælpe os.

Den ene af os - Gitte - er bibliotekar, men fordi vi nøjagtig vidste, hvad vi havde brug for, kunne vi ikke vente på, at det lokale bibliotek skulle ind som mellemlid.

Vi får altid god og hurtig betjening, men utålmodige, som slægtsforskere bliver, når de venter på spændende nye oplysninger, valgte vi at springe det lokale bibliotek over, og gik direkte til eksperterne.

Via Juridisk fakultets bibliotek (biblioteket, som servicerer ansatte og studerende på jurastudiet ved Københavns Universitet) fandt vi ud af, hvad der stod i § 4 i forordningen af den 20. februar 1789, som Jacob blev dømt efter. "Stjæler nogen heste eller stort Kvæg på Marken, gjør Indbrud, bestjæler Skibbrudne Folk, eller begaar andre saadanne grove Tyverier, for hvilke de forrige Love og Anordninger fasttætte hoiere Tyvsstraf, da skal den Skyldige straffes med at stryges til Kagen og arbejde i Fæstningen, eller Tugthuset sin Livstid".

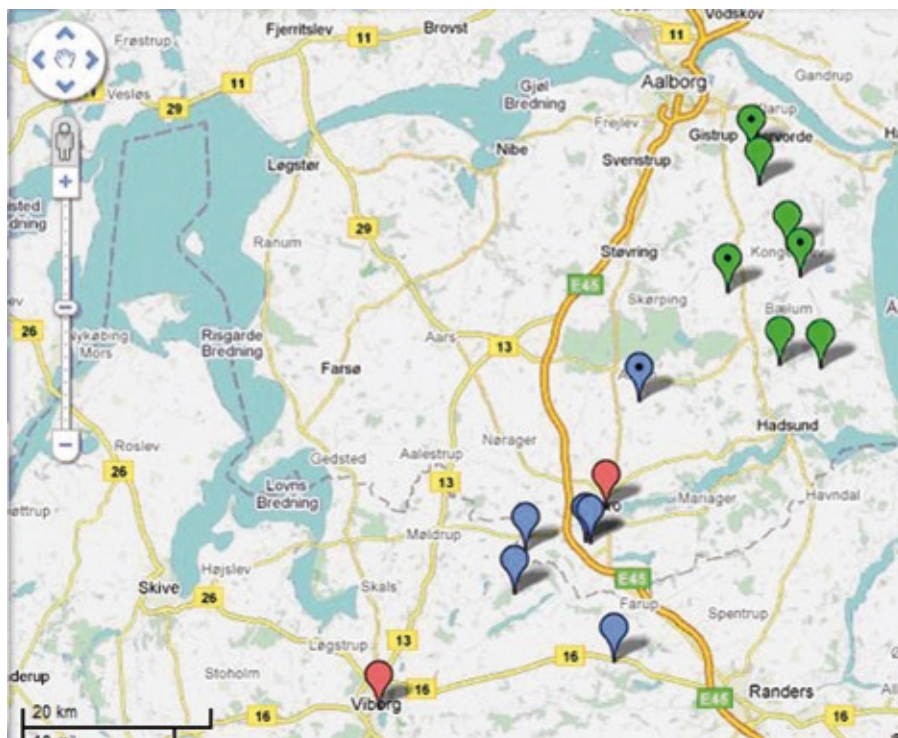
Her kunne vi så konstatere, at han tilsyneladende fik en korrekt dom. Han havde stjålet to sorte heste (det nævnes altid, at de er sorte, som om det har nogen betydning), og han får straffen Tugthus på livstid.

Google maps

Google maps, som vi har læst om i Slægt & Data (2008/02 s. 10), giver et glimrende overblik over egnen.

De grønne mærker viser, hvor han boede og tjente. De blå mærker viser, hvor køberne af hans heste boede. De røde mærker viser, hvor han sad fængslet, nemlig i Hobro arrest og Viborg Tugthus. Prikkerne betyder hest. De grønne med prik er der, hvor han købte heste. Den blå med prik er der, hvor han stjal de to heste.

Som der kan ses, giver kortet et interessant overblik. Farvekoderne viser tydeligt, at han har boet og arbejdet mod nordøst. Og at han her også lov-

Google maps giver et fantastisk overblik

ligt har handlet heste i dette område.

Han stjæler de to sorte heste mellem dette område og Hobro, men køberne af de stjalne heste og køberne af de heste, som han solgte legalt, boede mellem Hobro og Viborg.

Farver og striber

Farvekoderne fra kortet valgte vi også at bruge i en tidslinje, vi lavede for at holde styr på alle de informationer, vi fik fra de forskellige forhør. Dels fordi oplysningerne jo ikke kommer i en fin rækkefølge, men tidslinjen giver et godt overblik over, hvad der skete hvornår.

Dette er kun et udsnit, hele tidslinjen fylder 2½ side (se tabel øverst næste side).

Hvad sker der med Jacob, efter han løslades?

Jacob Pedersen bliver hjemsendt den 9. marts 1835, og i januar 1837 bliver han løsladt efter kongelig bevilling ifølge en fangefortegnelse.

Ved folketællingen i 1840 arbejder han som væver hos væver Christen Mikkelsen og hans familie i Lille

Brøndum i Bælum sogn. Han omtales også som væver, da han i 1842 bliver far, uden for ægteskab til Ane Jacobsdatter. 2 år senere gifter han sig med Else Marie Sørensdatter.

Jacob Pedersen dør 51 år gammel af brystkramper. Når han ikke bliver ældre kan det skyldes tugthusarbejdet. Hans mor, Ane Rasmusdatter, døde 37 år gammel i barselsseng, så hendes alder kan vi ikke bruge som indikation på, hvad der er almindeligt i familien. Hans far Peder Iversen har vi endnu ikke fundet død, men Jacobs søn bliver hele 79 år gammel og bliver dermed væsentlig ældre end han.

Var han en skidt fyr?

4. september 1830 står der til hans forsvaret, "at han aldrig har stjaalen før, at han fører et godt Skudsmaal for al sin Vandel, at han er fattig og ledet til sin onde Gjerning, ved det Tab en uforstandig Handel har bragt ham, og som han paa ingen anden Maade kunne see oprettet, at han var frivillig i sin bekjendelse, og at han endelig er indskrænket af Forstand og flanevorn af Væsen" (flanvorn betyder flygtig, ube-

1829	1. november	Jacob Pedersen forlader gårdmand Søren Overgaard i Sønder Kongerslev, hvor han har tjent. Han efterlader sit tøj her.
1829	1. november	Jacob Pedersen bestemmer sig for at blive kræmmer og hesteprenger.
1830	23. januar	Jacob Pedersen gifter sig med Ane Christensdatter i Bælum.
1830	11. juni	Om natten, ved midnat mod den 12. stjal han Jens Kjeldsens 2 sorte heste på en mark i Hvarre, Vebbestrup sogn.
1830	12. juni	Jacob Pedersen tager til Viborg for at sælge hestene.
1830	12. juni	Han sælger en sort hest stjålet fra Jens Kjeldsen til Niels Vestergaard for 16 rigsdaler samt en sort hoppe, der tilhørte Christen Nielsen
1830	12. juni	Han sælger en sort hest til Christen Stidsen af Lundegaard for 8 rigsdaler, 1 mark og 8 skilling
1830	12. juni	Jacob bliver pågrebet
1830	12. juni kl. 18.30	Forhøret sat på Politimesterens Bopæl i Viborg

tænksom, fjantet iflg. www.jyskeord-borg.dk).

At Jacob Pedersen er indskrænket af forstand er jo ikke rart, men heldigvis viser det sig 11. september "At Arrestanten Jacob Pedersen Kaarup ikke kan ansees at lide noget af Sindsforvirring men er i fuld besiddelse af al den Intellektualitet som i almindelighed, mennesker af Almestanden ere begavet med".

Kirstens hjemmeside

På Kirstens hjemmeside <http://www.kirsten-andersen.dk/> kan familien følge med i vores opdagelser. De fleste synes jo, at det er spændende at få en hestetyv i familien.

I slutningen af marts kom Kirsten i kontakt med en slægtsforsker, som er efterkommer af Jacob Pedersens 2 år

ældre søster, så det kan anbefales at have en hjemmeside. Kirsten har tidligere fået kontakt med andre slægtnin-ge via den.

Er vi færdige med vores hestetyv?

Naturligvis er vi ikke det. Vi skal naturligvis have fundet hans skifte og soldaterpapirer.

Fra retssagen kender vi nogle af de oplysninger, som vi vil finde i lægdsrul-len. Herfra ved vi, at Jacob er 61 tommer høj (dvs. 159-160 cm), han har blå øjne og brunt/blondt hår (i Hobro om-tales det som brunt, men i Viborg som blondt). Han har en stor, "langagtig" og krum næse. Han er middel af byg-ning. Den 15. juni 1830, hvor forhøret i Viborg fortsætter, nævnes hans klæ-dedragt: "Blaa Vadmel's Trøje med Omstukne Knapper, lyseblaa lange

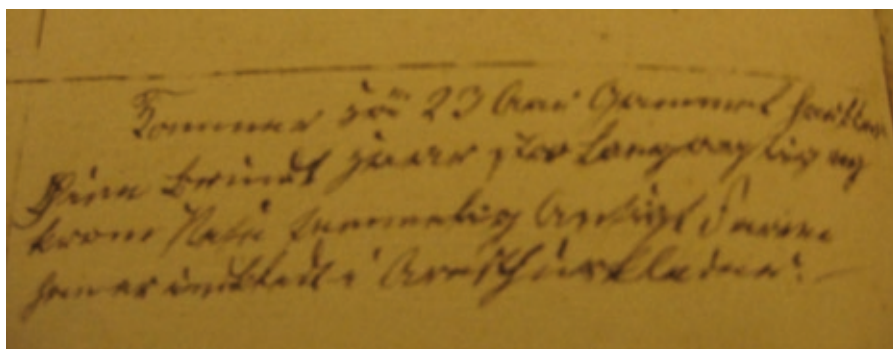
Benklæder meget falmede, rød og brunligstribet Vest, hvid ulden nattrø-je, stor og fast".

Men det kunne nu være interessant at se, hvordan han omtales, når det ikke lige er i politiprotokollen.

Desuden skal vi have fundet flere oplysninger om Viborg tugthus og hvilke levevilkår, man blev tilbudt som tugthusfange. Måske finder vi svar på disse spørgsmål i Fængselshistorisk Selskabs årbog, som bl.a. indeholder en artikel om Viborg tugthus. Den senere rigsarkivar Johan Hvidt-feldt har skrevet en glimrende artikel om Viborg tugthus i 1700-årene, men det er en tand for tidligt for os, især fordi det fremgår af artiklen, at der sker væsentlige ændringer i begyndel-sen af 1800-tallet.

Desuden skal vi have fundet ud af, hvor Jacob voksede op. For hans mor døde i 1809, mens hans far var soldat. Det kan også gå hen og blive en god historie, for hvad mon han oplevede under Napoleonskrigene, og hvor længe deltog han? Fik han besked om, at hans kone var død i barselsseng?

Der er stadig mange spørgsmål, som skal besvares. Senere. Nu hvor sommeren er over os, skal der være tid til en sommerpause fra den gode Ja-cob, men vi er slet ikke færdige med hestetyven fra Himmerland.

Beskrivelse af Jacob

Slut med dårlige fotos af mikrokort

Af Richard Keijzer
ristcard@gmail.com

Det er et velkendt problem: Du sætter et mikrokort i læseren, finder noget interessant og tager et billede af det. Veltilfreds vender du hjem, men kun for at opdage, at alle billederne er virkelig forfærdelige! Midt på er billedet skinnende lyst, mens det ude i siderne er for mørkt. Ikke lige, hvad du ventede at se. Farvel til det spændende materiale!

Det menneskelige øje forstår at kompensere for forskelle i lys og klarhed, men det gør et kamera ikke. Kameraet kan gøre det modsatte og forøge kontrasten mellem mørke og lys. En reaktion kunne være: Tilbage til arkivet og få stoffet printet ud her (for 10 kr. pr. ark).

Andre måder at reagere på er billigere, nemlig:

1. Du bruger den bedste teknik til at tage billederne
2. Hvis resultatet stadig ikke er tilfredsstillende, bruger du computeren til at forbedre billederne.

Rigtig placering

Først et par ord om den bedste teknik, når du skal fotografere mikrokort: Sørg altid for at skærmen og kameraet er lige ud for hinanden. Stå ikke foran og over skærmen og kig ned på den, det vil give dårlige resultater (foto 1).

Hvis du bruger vidvinkel linse og sidder næsten lige foran skærmen, bliver forskellen mellem midtpunktet og

siderne kæmpestor, hvilket naturligvis ikke er godt (foto 2)! Gå længere væk fra skærmen og zoom ind på billedet (foto 3). Dette resulterer i billeder med mere eller mindre jævn fordeling af lys.

Nogle gange kan det desværre være umuligt at placere sig i passende afstand fra skærmen, der kan være møbler i vejen, eller andre arkiv-besøgende kan have optaget pladsen (uheldigvis er det ikke tilladt at jage folk væk).

Foto 1.

Foto 2.

Foto 3.

*Bemærk, at Jens V. Olsen har lavet et lille hjælpeprogram, som kan udrette det samme som billedbehandlingen i artiklen. Programmet kan hentes på adressen:
http://home6.inet.tele.dk/jvo/screen_shot.htm*

Billedbehandling

Men det er altid muligt at forbedre billedet. For at gøre det behøver du ikke komplicerede matematiske formler, - et grafikprogram og en PC kan gøre det. For at forklare hvad der sker, må jeg være en smule teknisk.

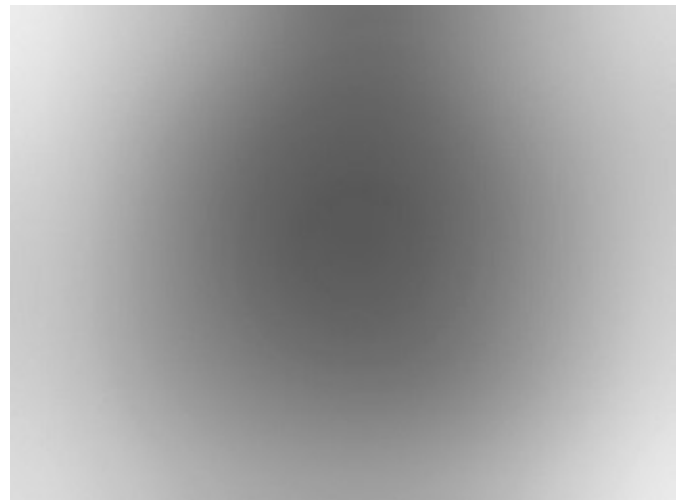
”Det dårlige billede har en ujævn fordeling af lys, som kan korrigeres ved at tilføje billedet en omvendt lys-fordeling...”

Dette lyder måske skrækindjagende, men bliv ikke forskrækket; hele processen kan udføres i nogle få små trin.

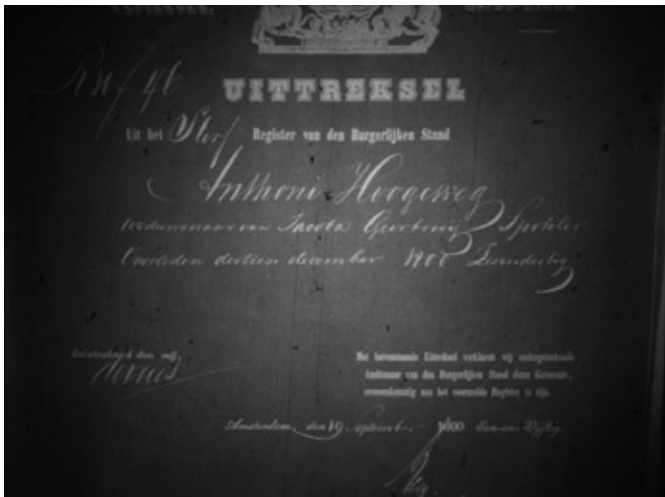
Denne proces kan også automatiseres ved hjælp af et script. På vores hjemmeside kan du finde denne artikel med scriptet (til PaintShopPro), klar til at kopiere.

Adressen er <http://www.dis-danmark.dk/sd/mikrokort.asp>

Artiklen er oversat fra engelsk af Kathrine Tobiasen.

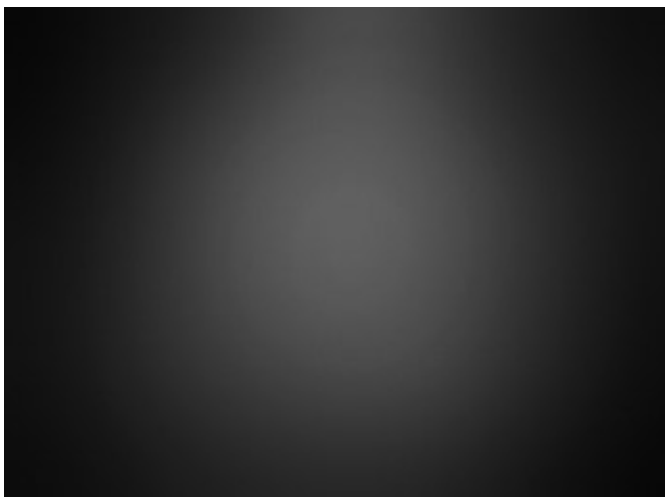

4. trin gør det blur'ede billede negativt.

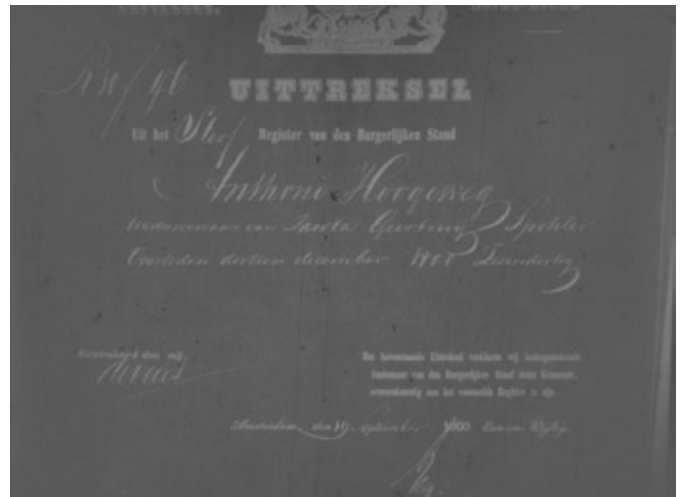

1. trin start med at åbne det originale billede i et billedbehandlingsprogram

2. trin lav en kopi af det

3. trin brug *blur*-funktionen på kopien (Gaussian blur)

5. trin tilføj resultatet fra trin 4 til det originale billede. Dette resulterer i et billede med en meget bedre fordeling af lyset.

6. trin du kan evt. forstærke lys og kontrast for at få et endnu bedre billede

Årets generalforsamling holdt i fornemme omgivelser

Af Erik Kann

Som det fremgår af Slægt&Data 2009 nr. 1 blev årets generalforsamling afholdt i festsalen i arbejderbevægelsens ældste forsamlingsbygning (1879) i Rømersgade i København. Festsalens historie kan man studere i detaljer via Arbejdermuseets hjemmeside (<http://www.arbejdermuseet.dk/> → Historier → Om emner og personer → Forsamlingsbygningens historie) og jeg skal derfor ikke trætte læserne med gentagelser. En ting vil jeg dog gerne slå fast. Det var ikke bare smukke men i høj grad også værdige omgivelser, der dannede rammen om foreningens generalforsamling.

Vejledning om museets samlinger

Der var arrangeret vejledning om museets samlinger, men desværre tillod de officielle handlinger på generalforsamlingen ikke, at disse vejledninger kunne afvikles helt som planlagt. En del af de 66 fremmødte valgte dog at "sive" fra den sidste halvdel af de officielle debatter for alligevel at få en indføring i museets samlinger. Jeg har fra flere hørt, at det var en særdeles

spændende oplevelse. Hvorvidt generalforsamlingen var en tilsvarende spændende oplevelse, skal jeg helt overlade til den enkelte deltager at tage stilling til.

Pligtstoffet

Enhver generalforsamling rummer en portion af pligtstof, således formandsberetning, regnskaber, budgetter, valg mm. Det afgørende er det demokratiske element i hele seancen: at medlemmerne her har lejlighed til at drøfte foreningens forhold med bestyrelsen og med hinanden. Jeg er stadig så gammeldags, at en fornuftig dialog mellem mennesker bedst sker "ansigt til ansigt". Det afhjælper øjeblikkeligt misforståelser og vel også alt for skarpe udsving i tilkendegivelserne.

Debatterne

Nuvel, det var måske ikke timelange debatter, der prægede generalforsamlingen. Men alligevel kom der flere nyttige ting på bordet, som bestyrelsen i høj grad kan bruge i det videre arbejde. Lad mig blot nævne tilkende-

givelserne om, at der tilsyneladende går for stor en andel af kontingentkronerne til administrationsomkostninger. Ganske vist blev det hurtigt klart, at der kunne være flere måder at opgøre "administrationsomkostninger" på. Men det centrale er her, at der fremover skal være mere fokus på denne del af udgifterne.

Vedtagelser

Såvel formandens beretning som regnskab og budget blev godkendt af forsamlingen. End ikke bestyrelsens forslag om uændret kontingent blev forkastet!!!

Vedtægtsforslag

De to store sager på generalforsamlingen var forslagene om vedtægtsændringer. Der var dels tale om en lang række redaktionelle ændringer, dels om forslag til præcisering af reglerne for lokalforeningernes virke i DIS-regi.

Det redaktionelle

Udgangspunktet var et ønske om at regulere forholdet mellem vedtægter og forretningsordenen. Det var bestyrelsens opfattelse, at der var alt for mange detailbestemmelser i vedtægterne, bestemmelser som rettelig hørte hjemme i forretningsordenen. En lang

række forslag tilsigtede sådanne ændringer. Desværre var der en række redaktionelle u hensigtsmæssigheder, der gjorde, at en række misforståelser skulle afklares undervejs. Men takket være en særdeles kompetent dirigent lykkedes det at komme frem til en vedtagelse med enkelte præciseringer. De nye vedtægter vil kunne ses på hjemmesiden.

Lokalforeningerne

Spørgsmålet om lokalforeningernes forhold har været drøftet rigtig længe uden en endelig afklaring. Endnu engang må vi konstatere, at der langt fra er fodslag om disse forhold. Indrømmet, der er sandelig også mange ting i spil lige fra daglig drift over økonomi til demokratiske frihedsgrader.

Uheldigvis ville skæbnen, at forhandlingerne om detaljer i lokalforeningernes fremtidige virke kom i direkte opmærksomhedskonflikt med flere medlemmers ønske om at få et indblik i Arbejders Museets samlinger. Resultat: Langsom siven!!!!

Formaliteterne tog over

Pludselig var situationen lidt kaotisk, eftersom vedtagelsen af vedtægtsændringer kun kan ske med kvalificeret flertal. Heldigvis kunne dirigenten rede trådene ud, således at vi ikke endte i total uoverskuelighed.

Afgørelsen

Bestyrelsen måtte desværre konstatere, at afstemningen førte til en forkastelse af forslagene om lokalforeninger. Ærgerligt synes vi, da der i hvert fald var skabt et afsæt til at komme videre. Nu er det så forfra en gang til. Der er allerede nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag om, hvordan vi kan komme videre.

Valgene

Der var rigtig mange valg ved denne generalforsamling. Såvel Werner Wittekind som Henning Karlby blev genvalgt. Morten Hovedskov Nielsen blev nyvalgt til den ledige ordinære bestyrelsespost. Michael Dupont og

Susanne Fuglsang blev nyvalgt som suppleanter. Såvel revisorer (Svend Erik Christiansen og Ole H. Jensen) som revisorsuppleant (Knud Spangso) blev genvalgt.

Alt i alt

Alt i alt blev det en god generalforsamling med mange relevante indlæg og debatter. At skulle komme igen næsten endeløse detaljer om vedtægtsændringer er nok aldrig noget, der vil sælge billetter. At det ene forslag om lokalforeningerne faldt var beklageligt. Det ulykkelig er måske nok, at vi nu har været stort set hele spektret igennem fra den helt lavpragmatiske model vedtaget i Odense i 2008 til den mangefacetterede model fremlagt i København 2009. Personligt kan jeg godt være i tvivl om, hvorvidt vi nogensinde vil kunne ramme "det helt rigtige". Vilkår og betingelser i landets næsten 100 kommuner er nok når alt kommer til alt forskellige og i princippet uforenelige. Det bliver spændende, hvad vores udvalg kommer frem til!!!! Hvem ved, måske bliver den bedste løsning slet ikke at finde nogen løsning!!!!

PS.

Dette referat er udtryk for mine personlige fortolkninger og erindringer. Det officielle referat underskrevet af dirigenten vil kunne læses på vores hjemmeside.

En lang fødsel - eller eventyret om en lokalforening

Mette Fløjborg
Hesteskoen 2
5250 Odense SV
Tlf. 3020 0116
slaegt@fløjborg.dk

Det skete i efteråret 2005. Et af de nuværende medlemmer i DIS-Danmarks bestyrelse drømte om at blive far. Til en lille ny græsrodsforening. H.C. Andersen indbød fynske medlemmer af DIS, der boede i nærheden af Odense, til et møde den 21. november 2005 i den gamle andegård: Odense Kommunes nedslidte kulturhus Badstuen. Med vanlig sans for detaljen – naturligvis i lokale Andersen, der er opkaldt efter det noget ældre bysbarn.

Der var et flot fremmøde denne aften – omkring 30 mennesker, vil jeg tro. Alle syntes, at det var en fantastisk idé, at vi kunne mødes lokalt og snakke om vores lidenskab, slægtsforskning. Vi blev enige om at nedsætte en lille tovholdergruppe med HC som oldermann.

Møder på Badstuen

Senere mødtes de fire tovholdere Kirsten Krebs Hansen, Henriette Idestrup, Mette Fløjborg og oldermannen selv i hans hyggelige stue på Munkevænget. Vi fik hurtigt sammensat et program, og det væltede ud af ærmerne med idéer til foredrag og oplæg om IT og slægtsforskning.

Fra januar 2006 begyndte vi at mødes ca. 1 gang om måneden på Badstuen. Der var et mageløst trådløst netværk i lokalet, så vi kunne medbringe bærbare PC-er og komme ud i den store vide verden via computeren. På en aften med rigtig fint fremmøde var vi 20-22 personer. Prisen for denne herlighed var en rund dansk tikrone i guld, som vi senere brugte til at betale skat til Kommunen for det uslelogi.

En stor hvid svane

I 2007 fik oldermannen smag for de større vidder, andedammen blev for lille. Han ville gerne prøve kræfter med bestyrelsesarbejdet i selve moderforeningen, DIS-Danmark. Kirsten og Mette måtte have to raske ungersvende (eller i hvert fald sven-de) til at erstatte HC, det blev Per Andersen og Rasmus Rasmussen. I slutningen af 2008 begyndte vi at få storhedsvanvid. Også vi syntes nu, at andegården var for trang. Lykkeligvis faldt det sammen med, at Odense Kommune foldede en stor hvid svane ud: Kulturmaskinen. Det var en mageløs forandring. Fra nedslidte gamle trætrapper til rå, våd betondeuft i næseborene. Men de blev da nogenlunde færdige, inden vi kom dertil første gang i januar 2009.

Ud-af-huset oplevelser

Siden er det gået stærkt – huhej hvor det går! Nu er det en 'lille' aften, hvis vi er omkring 20 personer, og på en velbesøgt aften er vi mere end 50. Vi har nogle dejlige inspirerende vinteraftner i det nye lokale. Og nu er det blevet forår – og dermed lidt lysere om aftenen – så nu har nogle af medlemmerne lige opdaget, at vi sørme

Kulturmaskinen: Kulturmaskinen, der lægger lokaler til DIS-Odenses aktiviteter. Foto: Mette Fløjborg.

DIS-Odense: H.C. Andersen fortæller om guldkorn i Slægt og Data. Foto: Mette Fløjborg.

også har en lille altan, hvorfra man kan nyde den friske luft igennem lidt tobak i pausen...

Tovholderne fra 2007 var blevet hængende. Men de ville igen noget mere. Ikke ude i den store farlige verden, vi ville hellere gøre vores egen verden større og bedre. Vi dristede os derfor til at foreslå, at vi oprettede en RIGTIG forening. Måske kunne vi bruge den til at gøre os selv lidt mere rige – i stedet for at bruge pengene på de fattige - vi vil bruge pengene på nogle foredragsholdere og måske endda 'ud-af-huset' oplevelser til vores trofaste medlemmer.

DIS-Odense

Den 21. april 2009 kl. 19 var vi således 46 entusiastiske slægtsforskere – unge og gamle – samlet om at danne en helt ny lokalforening: DIS-Odense. Alle 46 syntes det var en rigtig god idé og skyndte sig at melde sig ind. Senere har syv mere betalt, og endnu 20 har lovet at gøre det. I alt 73 interesserede medlemmer allerede i foreningens første leveuge – det kan vist ikke blive meget bedre.

Den nye forenings første gerning var at give ordet til selveste HC, der

holdt et oplæg om de gode gamle dage: Guldkorn i gamle Slægt og Data-blade, og så fik vi lige sneget et enkelt matrikelkort eller to ind også.

Oldermand og skriverkarl

Foreningen har nu fået en rigtig bestyrelse: Kirsten, Per, Rasmus og Mette – ja, ukruddt forgår jo ikke så let. Men dertil er kommet en frisk ung mand, Per Thrane, som oven i købet er en rigtig IT-mand. Bestyrelsen har ikke konstitueret sig med oldermand, skriverkarl og så videre endnu ved redaktionens slutning, men det kan du læse mere om på

www.dis-danmark.dk/odense.

Se, det var en rigtig historie – og vi håber, at foreningen lever lykkeligt til sine dages ende.

Nyt om programmer

Det norske program Embla Familie og Slægt er nu kommet til Danmark. Programmet er oversat og udviklet for danske forhold af Leif Lende, der også varetager salg og daglig support.

For at kunne købe det skal man være medlem af klubben Dansk Familiehistorie. Ideen bag programmet er at udvikle det ”videre med ideer og behov fra brugerne og med fokus på nordiske forhold”, oplyser Leif Lende.

Demoversion af sidste udgivelse, v8, kan hentes på hjemmesiden www.embla.dk.

I Norge har der været advaret imod programmet WinFamily, fordi det ikke kan lave Gedcom-filer, der overfører alle data korrekt til andre programmer. I følge Leif Lende har Embla løst dette problem på sin egen måde. Det kan nemlig kopiere data fra WinFam 6 uden at bruge Gedcom, og intet vil blive slettet eller ødelagt.

Tyske soldater

Egon Adolphsen
Ringløkke 18,
6400 Sønderborg
tlf. 74 48 60 36
karin.egon@bbsyd.dk

I Slægt&Data 2009 nr. 1 s. 10-12 bragte vi en omtale af mindesmærker over danskere faldet i tysk krigstjeneste under 1. verdenskrig. I marts måned kom lidt apropos efterfølgende indlæg til redaktionen

Soldater under 1. verdenskrig

For et par år siden har jeg ved Deutsche Dienststelle, Berlin søgt oplysninger om personer, som var tyske soldater under 1. Verdenskrig.

Jeg fik de ønskede oplysninger uden nogen form for problemer. Både om tjenestested, tjenestegrader, og hvor den pågældende i givet fald havde været indlagt på infirmeri, og hvad vedkommende var behandlet for.

Soldater under 2. verdenskrig

I efteråret 2008 søgte jeg igen, men nu om krigsdeltagere i 2. Verdenskrig. De pågældende er døde. Jeg fik svar tilbage, at jeg skulle garantere, at jeg ville betale 25 EUR pr. person, og da jeg ikke var direkte efterkommer, skulle jeg desuden fremskaffe fuldmagter fra ægtefæller eller efterkommere og dokumentation for, at dem, der gav fuldmagterne, var efterkommere (kopi af dødsattester).

De nødvendige papirer skaffet

Jeg fik fremskaffet de nødvendige papirer og sendte det hele af sted i januar måned i år. Da jeg ikke havde hørt fra dem, skrev jeg igen her i marts for at få bekræftet, at de havde modtaget mine papirer.

Svar

De har lige svaret [i marts], at de har

så mange henvendelser, at der er 10-12 måneders ekspeditionstid, men at jeg nok skulle få svar, når det var min tur.

Så nu venter jeg spændt på resultatet. Mange dokumenter blev jo ødelagt under krigen. Nogen måske bevidst.

Adr:
Deutsche Dienststelle, Berlin,
Eichborndamm 179,
13403 Berlin

Deutsche Dienststelle præsenterer sig på en fin hjemmeside
<http://www.dd-wast.de/index.htm>,
som giver et glimrende overblik over de oplysninger, man kan levere samt betingelserne herfor

Online slægtsforskning med Geni

Kathrine Tobiasen

Korsagervej 13

8900 Randers

Tlf. 86 44 56 89

tobiasen@dis-danmark.dk

Internettet har i de sidste år udviklet sig fra at være et sted, hvor nogle – med særlige færdigheder – lagde oplysninger ud, som andre så kunne gå ind og læse, til et sted, hvor man ikke bare læser, men tager del; man kommenterer eller supplerer med yderligere oplysninger og bidrager til udviklingen af den pågældende side. Det sociale Internet eller Web 2.0 er sagen lige nu. For et års tid siden skrev Charlotte S.H. Jensen om fænomenet her i bladet (Slægt & Data, nr. 2 2008).

Selvfølgelig kan slægtsforskningen også være med her. Et typisk produkt af denne trend er Geni.com, et foretagende, der kvit og frit tilbyder serverplads og værktøjer, så man kan opbygge sit slægtstræ på nettet og invitere andre familiemedlemmer til at være med til at føje nye grene og kviste til.

Nemt at komme i gang

Geni er utvivlsomt populær og har en støt voksende brugerskare. Men hvad er det for en størrelse, hvordan er det at arbejde med, og hvilke rammer for ens slægtsforskning byder det på? Og ikke mindst: Hvad er det for en form for forskning, der kommer ud af det? Spørgsmål som disse ville jeg gerne have svar på, så jeg satte mig for at skabe mit eget familietræ i Geniskoven. Det er så nemt og enkelt. Man går ind på siden www.geni.com og indtaster sit navn og sin mailadresse – og nå ja, så lige ens køn - og man er i gang og kan opbygge sit familietræ!

Levende og afdøde

Geni præsenterer sig særdeles instruktivt. Man bliver guidet af sted og løbende spurgt om, hvad man nu vil foretage sig, og får forklaret, hvad man kan gøre. En smule omstændeligt kan

det forekomme en garvet rotte. Jeg bemærker, at ved alle nye personer, jeg lægger ind, skal jeg tage stilling til, om det er en *living* (nulevende) eller *deceased* (afdød), jeg har fat i. Det normale her er åbenbart at samle på levende familiemedlemmer? De første (og formodet vigtigste) felter, man udfylder, er for- og efternavn, e-mail og fødselsdag. E-mail-feltet forsvinder dog, når man har markeret *deceased*.

En anden ting, jeg straks stejler over, er, at hustruens navn som udgangspunkt er angivet som mandens navn! Jamen dog, her kommer man gevaldigt på tværs af et af min slægtsforsker-barnelærdoms første bud: En kvindes efternavn er ALTID det, hun er døbt med.

Omstændelige indtastninger

Når jeg skal lægge fødsels- og dødsdatoer ind, skal jeg finde først måneden,

dernæst datoen i en dropdown-menu. Kun årstallet kan jeg få lov til bare at taste ind straight. Det er da helt fint, at jeg ikke slumper til at lægge en ikke-eksisterende måned ind, men i længden bliver det nu lidt småirriterende at sidde og fedte med disse menuer, igen og igen.

For ikke at tale om stedsangivelser, hvor jeg HVER gang skal finde *Denmark* i en alenlang liste – kan dog taste ”de” og ryger så direkte ned til *Denmark*. Næste felt er naturligvis *State/County* – det er jo vigtigt for amerikanere. Men også danskere er der tænkt på! Har man valgt *Danmark*, gemmer der sig i dropdown-menuen såmænd de nye danske regioner. Som vi slægtsforskere jo ikke har så meget brug for...

Endelig er der *Town*-feltet. Her er desværre ikke plads til navnet på den lille bebyggelse, min farfar er født i.

The screenshot shows the Geni.com homepage. At the top, it says "Over 35 Million Profiles!" and has a "Login" button. The main headline reads: "Geni is a private place for your family to build your family tree, preserve your history and share your lives." Below this is a diagram showing "Your Father" and "Your Mother" connected to a central box labeled "You - Start Here FREE!". The "You - Start Here" box contains a registration form with fields for "your first name", "your last name", and "your email". It also has radio buttons for "gender" (male/female) and a "Start My Tree!" button. To the right of the form is a security notice: "Geni is private and secure. Only the people in your family tree can see your tree and profile." At the bottom, there are several award logos: "TIME 50 Best Websites 2008", "PC The Best Free Software 2008", and "2007 CNET Webware 100 Winner". There is also a "Privacy | Terms" link.

Så nemt er det at gå i gang med Geni.

Mit træ på skærmen

Jeg har nu fået lagt nogle personer ind i programmet, og når jeg klikker på *Tree* får jeg et anskueligt diagram over min familie, ægtepar anbragt pænt ved siden af hinanden og med børn under og forældre over de pågældende. Hvis jeg ikke kan se det hele, lader jeg musen tage fat og trække billedet, så langt der er behov for. Jeg kan også zoome ind og ud, så jeg både kan få det store overblik og kigge nærmere på detaljen.

Det er nemt at lægge billeder ind, man navigerer bare frem til dem på harddisken og uploader – og voila, der sidder de! Har man fået bygget et stort træ, kan man straks via søgefeltet på forsiden, pejle sig frem til en ønsket person.

Facebook

Når man entrer Geni-siden, føler man sig straks hjemme, hvis man er kendt med Facebooks særlige interface. Jeg bliver budt velkommen med et Hi, Kathrine! Midt på siden får jeg mine sidste kommentarer og tilføjelser præsenteret, og i venstre side ligger en stribe ting, jeg kan foretage mig: Tilføj fotos eller begivenheder, sågar videoer, sende en gave eller en besked, starte en diskussion eller redigere min egen profil. Til højre har jeg min inbox og en liste over de nulevende personer, jeg har i databasen, og som jeg kan invitere til at være med i forskningen – eller måske bare til at følge med fra sidelinjen. Har jeg lagt mine fætters og kusiners mailadresser ind, er det bare at trykke på knappen *Invite* – og straks sendes en grydeklar besked (på engelsk) ud til alle.

GEDCOM?

Ved mit første forsøg med Geni ville jeg bare snuse til mulighederne og lade et ganske lille slægtstræ. Men hvad så med de tusinder, jeg gennem årene har samlet i godteposen? Hvis jeg skulle have lyst til at lægge dem ud? Her må GEDCOM være sagen, og på introduktionssiden stod lovene: Got a GEDCOM? Netop - lige mig!

Men ak, muligheden var kun åben inden opstart af slægtstræet, man kan ikke siden fortryde og supplere sit træ med en GEDCOM-fil.

Manglende felter

Ad omveje fik jeg uploaded en GEDCOM-fil. Det lykkedes ved at oprette en ny brugerprofil og bagefter sammenflette (*merge*) de to. Det viste sig dog ikke at være nogen udpræget god ide, da Geni ikke (så vidt jeg kan gennemskue) tillader, at man sammenfletter to identiske personer, som optræder to steder. Så min GEDCOM-fil svæver underligt hjemløs i mit Geni-univers. Personerne er der, men i hvert sit slægtstræ.

Et andet problem med GEDCOM-overførslen er, at den åbenbart kun forstår de mest elementære felter i systemet. Fødsel, dåb, vielse osv. er med, men alle mine noter? Dem må jeg kigge langt efter. Ligesom mine kildehenvisninger.

De gode historier

Jeg går efter de gode historier, og dem kan Geni da også godt håndtere, selv om de ikke har en fremtrædende plads og altså heller ikke medtages ved en GEDCOM-overførsel. Vælger man at

gå til en given persons profil, hvor man finder alle oplysninger om vedkommende, er der også et felt til *Memories*. Her inviteres alle besøgende til at nedfælde en anekdote eller et minde om ham/hende.

Ved stadig-levende personer er der en gæstebog, som alle kan skrive i – *leave a message for*.

Venindebog

Når man redigerer en person, er der er del felter, man kan muntre sig med at udfylde: Om udseende og personlige holdninger, om beskæftigelse og om uddannelse – alt sammen med felter for tid og sted, og der er endda et skema for favoritter: Mad, helte, film, bøger, citater...

Var der ikke noget lignende i min skoletids venindebøger? Alt dette har jeg godt nok lidt svært ved at forbinde med mine aner, men bevares – mine fætre og grandkusiner vil kunne plote oplysningerne ind om sig selv. Helt som i Facebook.

Der er felter til mange forskellige oplysninger i Geni. Men en ting glimrer i den grad ved sit fravær. Til en solid slægtsforskeropdragelse hører en allestedsnærværende omhu for kildehenvisninger, og her er ikke ét sted,

The screenshot shows the Geni website interface for 'The Tobiasen Family'. The page is personalized for Kathrine Tobiasen. The navigation bar includes 'Home', 'Tree', 'Profile', 'Timeline', 'Photos', and 'Videos'. Below the navigation bar, there are several sections: 'Hi, Kathrine!' with options to add photos, videos, events, and gifts; 'Family News' with a 'post news' button and a list of upcoming holidays (Hanukkah, Christmas, Kwanzaa); 'Family Stats' showing 168 Family Group, 644 Blood Relatives, 21 Inlaws, 1 Inlaw Tree, and 218 Ancestors; and 'Inbox' with 1 new message and 1 merge issue. The 'Complete Your Family' section lists family members not on Geni, such as Eke Tobiasen sister, Inger Tobiasen sister, Gurhild Tobiasen sister, Arton Tobiasen brother, and Arton Marinus Tobiasen grandfather.

Geni byder velkommen med et Hi! Og en påmindelse om kommende helligdage.

hvor man kan indtaste sådanne, eller hvor man bare bliver mindet om, at de hører med.

På jagt efter fælles aner

Geni er et typisk Web 2.0 produkt. Der er vægt på at dele med andre, at være sammen om at bygge op. Man inviterer sin familie til at være med – her forudsætter vi, at man er udstyret med en familie, der har set slægtsforskerlyset – og kan så i fællesskab bygge familietræet op. I fred og ro, for kun de, der bliver inviteret, har adgang til siden.

Når man nu er i gang med at lave slægtsforskning på nettet, ville det vel være oplagt, at man også fik adgang til at søge i andre Geni'ers forskning, at gå på jagt efter fælles aner? Det er desværre ikke så let. Knappen *Find your family* inviterer ikke til, at man kan gå ud og lede efter anesammenfald i andres databaser. Nej, den tilbyder at gennemse dine e-mail-konti, så du kan invitere familie med mailadresser til at være med i din Geni-familie. Igen – hovedvægten ligger på samarbejdet med andre, som skal bidrage til træet på Geni.

Genvej til de andre

Træet på Geni er ens eget, og kun de familiemedlemmer, man har inviteret, har adgang. Men der er alligevel en genvej ud til alle de andre slægtsforskere i Genis del af Cyberspace. Den er der, men godt nok gemt lidt af vejen. I menulinjen nederst på siderne, med meget små bogstaver, ligger et link kaldet *Directory*, og via det når man til en oversigt over efternavne på samtlige personer i Genis familier. Dem er der rigtigt mange af – bare navne, der begynder med A fylder 616 sider, som man møjsommeligt må klikke sig igennem.

Der er ikke noget søgefelt for navne. Et klik på et navn leder til korte oplysninger om, hvem personen er beslægtet med og mulighed for at hoppe videre til disse. Desuden er der link til den forsker, der har lagt oplysningen ud. Et kig på navnelisterne afslører, at Geni-brugerne absolut er spredt over hele kloden.

The screenshot shows the Geni website interface for a user named Kathrine Tobiasen. The main heading is 'Geni Pro Account' with a sub-heading 'To upgrade to a Geni Pro Account, enter a credit card below.' The page lists several features of the Pro account: 'Enhanced Relationship Paths' (discovering exact relationships), 'Forest GEDCOM Exports' (exporting family trees to a single file), 'Priority Support' (faster response from a dedicated queue), and a 'Geni Pro Badge' (identifying oneself as a Pro user). A credit card form is present on the right, with fields for First Name (Kathrine), Last Name (Tobiasen), Card Type (Visa), Card Number, Expiration Date (1/2008), and Card Code. The price is listed as 'Only \$4.95/month!'.

Hvis man vil mere med sin Geni-slægtside, kan man opgradere til en Pro-version.

Services og annoncer

Geni har en blog, der fortæller om nyheder, f.eks. opdateringer og nye faciliteter. Der er et forum, hvor brugerne kan diskutere alskens problemer og aspekter vedrørende brugen af Geni og slægtsforskning i almindelighed. Når man er oprettet som bruger, får man jævnligt påmindelser fra Geni i form af mail med nyheder som "Dit Geni træ vokser" og "Du har nu xx medlemmer i dit familietræ".

Som nævnt er Geni et gratis program, men naturligvis stilles herlighederne ikke til rådighed for vores blå øjnes skyld. Omkostningerne dækkes via annonceindtægter fra links, som er placeret diskret her og der på siderne samt donationer. Hvem, der egentligt står bag Geni, skiltes man ikke meget med. Siden er grundlagt af tidligere ansatte i forskellige Internetvirksomheder og støttes af et par investeringsfonde. I øvrigt reklamerer man på forsiden med fine placeringer på et par magasiners top 50-liste.

Vore dage – og anerne

Hvad kan vi så bruge et fænomen som

Geni til? Som det vist er fremgået, er Geni ikke just skræddersyet til traditionel slægtsforskning; der er mange felter, man kan putte oplysninger i, men de er orienteret i retning af vore dages uddannelser og jobsammenhænge og passer tilsvarende dårligt på f.eks. en 1700-tals fæstebonde eller en 1800-tals husmor. Ligesom det er overladt til brugeren selv at finde ud af, hvordan man kan få indarbejdet forskellige traditionelle kilder.

Men hvis ærinde er at samle en stor flok nulevende slægtninge i et fællesskab, hvor man arbejder sammen om den forholdsvis nære (rent tidsmæssigt) familiehistorie, byder Geni på gode redskaber. Alle med login kan gå ind og føje nyt til, og det er nemt at holde kontakten ved lige – det sørger Geni for, endda uden at blive bedt om det. Man behøver absolut heller ikke at være uddannet websnedker for at kunne præstere et pænt og velorganiseret slægstræ.

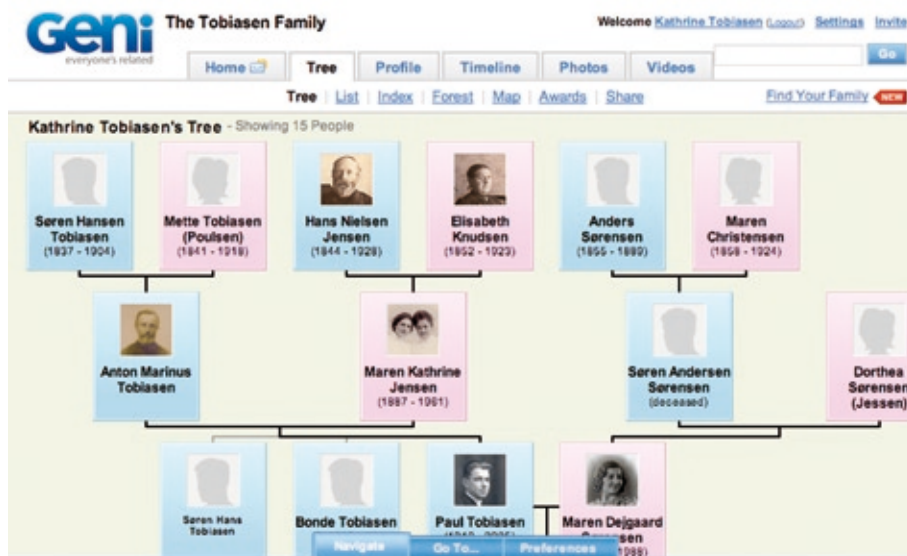
Kildebevidsthed

Men man må kunne begå sig på engelsk og affinde sig med de rammer og

begrænsninger, Geni nu engang har lagt. Og så må det da lige nævnes, igen engang, at der altså ligger en hulens vigtig opgave i at banke kildebevidsthed ind i hovedet på alle slægtsforskere. Her er det nemt at smide ting ud, og Geni selv inviterer ikke til påpasselighed....

En slutbemærkning: Hvis man skulle være blevet glad for sit Genitræ, får man måske også lyst til at opgradere til betalingsversionen Geni Pro. For 4,95 \$ pr. måned giver den adgang til at søge slægtninge overalt i Geni og udvidede muligheder for GEDCOM-eksport plus lidt kvikkere hjælp, når man har brug for det.

Genis familietræ.

Min slægts historie

Eli Lothardt Dahl
 Jasminvej 21
 8500 Grenaa
 tlf. 86300643
eli-grenaa@stofanet.dk
<http://home1.stofanet.dk/elines-aner/>

I året 1784 fødtes i Gjerndrup ved Brørup en lille pige. Hun var datter af Mads Terkelsen og Lovise Hansdatter og fik i dåben navnet Ellen Kirstine. Denne pige, der er min tipoldemor på mødrene side, kom som ung til godset Estrup som mejerske, hvor hun blev kendt med min tipoldefar Peter Vejrup, som den gang var pundtærsker samme sted. Han var født i Vejrup ved Bramminge som søn af Niels Pedersen og hustru Anna Sørensdatter. Han lærte som ung murerhåndværket og var blandt andet med til at restaurere Ribe Domkirke. Om vinteren var han skolelærer. En skønne dag meldte han sig som pundtærsker på Estrup. Han blev hurtig forfremmet til forval-

ter. Senere forpagtede han Estrup. Derved tjente han lidt penge, hvorefter han dristede sig til at købe "Røjgård", Gjesten sogn, for 2200 rigsbankdaler sølv. Gode venner hjalp ham med ordningen af pengesagerne.

Peter Vejrup på Røjgård

Ryttergodset "Røjgård" ejedes i begyndelsen af det 18. århundrede af ritmester Jens Kaas, der var gift med Margrethe Brochmann, datter af den forrige ejer Vilhelm Brochmann, borgmester i Ribe. Ved et mageskifte med Frederik den 4. fik han i året 1719 "Røjgård", der blev nedbrudt og udlagt til græsning for rytterheste, Hylerslev by i Janderup sogn. Røjgård

blev i kongens eje, indtil den i 1765 solgtes ved offentlig auktion for 5.500 rigsdaler. Da hørte der til gården 500 tdr. land foruden bøndergods til 36½ tdr. hartkorn. Kopi af skødet, hvori Frederik den 5. afstår Røjgård til Georg Jacobsen Tjørnelund, er vi i besiddelse af. Det er helt mærkeligt at se både Reventlows, A. Bernstoffs og flere andres underskrifter. 1784 solgte Tjørnelund til en mand fra Egholt, der hed Mads Pedersen.

En senere ejer ved navn Claus Dirch gik fallit 1825, og ved fjerde auktion blev Røjgård tilstået Hans Peter Nielsen af Smederøj, som overlod gården til Peter Vejrup. Denne fik god brug af at have lært murerhånd-

værket, idet han selv forestod ombygningen af gården. Han måtte selv hjælpe til med arbejdet, og dog fik han foruden lidt tid til at undervise sine tre børn, hvoraf de to var født på Estrup. Han fik også snart jorden i god drift. Han var en meget alvorsfuld mand, ikke så lidt streng, og han krævede meget arbejde både af sig selv og andre.

En ikke-værdig brudgom

Sønnen Niels (*Pedersen Vejrup*) bliver gift med Ingeborg Marie Hellesø, Bække Mølle, født i Laks Mølle ved Aabenraa (hendes familie stammer fra Als). De får gården Lillerøj, der var helt ude af stil, men Niels er ikke for ingenting sin fars søn. Han får gården ombygget, og jorden kommer i drift. Datteren Louise bliver gift med Jørgen Bundsgaard, søn af Niels Bundsgaard, Kærholm, Gjesten sogns største gård, som de får. Det bliver mærkeligt nok den yngste datter, Ane, der får fædrengården. Hun gifter sig endda meget mod sin faders vilje med Peder Jørgensen, søn af Jørgen Pedersen, Oxenvadgård ved Vejen og hustru Anna Margrethe, født Poulsdatter, ligeledes Vejen.

I året 1835 køber Jørgen Pedersen Hvilested Kro i Harthe sogn. Han var foruden musiker, og sønnen Peder lærte tidligt at spille. Han måtte allerede i niårsalderen med sin far ud at spille til dans. Han var den ældste af børneflokkene, og derfor er det ham, der ved forældrenes tidlige død må tage sig af sine søskende. Peder Jørgensen har lært Ane Vejrup at kende, når hun drev stude til Kolding. Peter Vejrup drev nemlig temmelig megen handel. Vi har endnu i mit hjem en lille beslået egetræskiste, som han brugte til at opbevare sine penge i på handelsturene.

Pigerne måtte den gang hjælpe til med at drive studene de forskellige steder, og på disse ture kom Ane Vejrup ind i Hvilested Kro for at spise sin medbragte mellemmad. Men efter Peder Vejrup's mening var en kromand og musiker ingen værdig brudgom til hans datter, og da Peder Jør-

gensen kom og friede, skal Peder Vejrup have sagt: "Det sker aldrig" som svar på Peder Jørgensens bøn. Denne svarede roligt: "Hvis det er Guds vilje, sker det nok alligevel, men vi ville have Jeres med også." De unge skulle så holdes adskilte; men utallige er de måder, hvorpå de fik sendt bud til hinanden.

Opfindsomhed

De blev begge meget opfindsomme – ja, de drev det endda så vidt, at de brugte Peder Vejrup til post, idet Ane lagde brevet et bestemt sted i vognen, som Peder Vejrup kørte til Kolding i, og når han så var inde på kroen om morgenen, tog Peder Jørgensen brevet, og om aftenen lagde han svaret samme sted. Til sidst løste de unge kongebrev, og brylluppet blev holdt, men ikke på Røjgård, og Peder Vejrup var ikke med. De boede nogle år i Hvilested kro, og Peder Vejrup ville stadig ikke kendes ved dem. Det blev datteren Margrethe, der blev bindeledet, idet hun af moderen blev sat hen til vinduet og skulle vinke til bedstefaderen, der kørte forbi. Dette kunne han ikke stå for, det unge par kom hjem og fik Røjgård. Det føjede sig sådan, at det blev dem af hans børn og svigerbørn, han kom til at holde mest af, og af hvem han fik kærlig pleje, da han blev gammel.

Peder Jørgensen og hans hustru havde 3 børn. Margrethe, gift med afdøde Poul Terp-Aagard, tidligere "Terpsminde", hvis bog "Erindringer fra en dansk Bondes lange Liv" udkom i 1923.

Ellen Kirstine, der døde helt ung, og Peder, der kun blev et par år gammel. Hjemmelivet på Røjgaard havde stor betydning, ikke alene for familiens medlemmer, men for hele egnens befolkning, hvad jeg senere skal komme lidt ind på.

Gift igen

1874 døde Ane Vejrup Jørgensen, og 3 år efter giftede Peder Jørgensen sig igen med en datter af Niels Vejrup "Lillerøj". Hun hed også Ane Vejrup, det er min mormor. Hun kom ellers -

økonomisk set – ind til nok, hernede hos sin farbroder, idet de sammen kom til at opleve de strenge tider i firserne.

Peder Jørgensens brødre fra Hvilested kro havde alle fået mindre gårde, men de måtte stadig hjælpes økonomisk, da de strenge tider kom, og min morfar kunne ikke sige nej, når de og for resten mange andre, kom og bad om kaution eller anden hjælp. Til sidst kom det til at knibe for dem selv, men da var morfar syg, så det blev mormor, der efter hans død måtte ordne pengesagerne. Heldigvis fik hun ved gode venners hjælp Røjgård solgt, så hun kunne betale enhver sit – dette skete i året 1898.

Farmors familie

Min farmoders fader, Hans Madsen, var broder til Peder Vejrup's hustru, Ellen Kirstine, og var som hun født i Gjerndrup. Han blev gift med en sønderjyde. De havde en tid en gård i Gjerndrup, og der blev deres 3 døtre Lovise, Karen og Marie født. De mageskiftede gården med en gård i Veerst, da den yngste Marie var i konfirmationsalderen. Lovise blev gift ind i en gård "Kjeldbjerggård" i Læborg sogn, og Karen blev gift med den senere kendte gårdmand i Askov, Peder Jørgensen (J. Bolsens Gård). Min farmor Marie blev gift med Hans Jepsen Skjøde fra Gjesten. Han og hans 3 søskende er født på "Lindgård" i Gjesten, som børn af Jeppe Hansen Skjøde og hustru Kirsten Hansdatter (*er Clausdatter*).

Den ældste datter Esther blev gift med Morten Nissen (stammer fra Ravnholt), de fik fødegården i Gjesten. Sønnen Klaus fik "Smederøj" (han var gift med en datter derfra). Datteren Helene (*døbt Leene*) blev gift med en Anders Nielsen (*Bundgaard*) Ølholm (en af de stærke Jyder), de fik senere en gård i Gjesten. Hans Jepsen Skjøde og Marie Madsdatter (*skal være Mette Marie Hansdatter*) fik gården i Veerst.

Det blev et åndeligt rigt hjem, hvad den store børneflokk har været og er taknemmelig for den dag i dag. Bør-

nene blev efter den tid opdraget meget frit, hvilket medførte et godt forhold mellem forældre og børn. Der var i alt 7, hvoraf de 4 er levende endnu. De fik alle gode gammeldags navne, nemlig: Maren, Jeppe, Nis, Hans, Kirsten, Morten og Klaus.

Pandekager og kringler

Det var ikke altid lige til for bedstemor at holde styr på knægtene, og morsomt er det at høre dem fortælle om deres oplevelser fra barneårene. Jeg vil lige fortælle et par af dem. Min farmor var, som jeg senere kommer tilbage til, meget med i tidens rørelser. Det forstod drengene at benytte sig af. Når hun bagte pandekager, skulle den ene af dem få hende fra komfuret ved at give sig til at snakke om Askov eller Dons, medens de andre snappede pandekagerne. Hun var så god til at bage butterdejs-kringler, det var lige noget for drengene, de skulle nok finde kagekassen. Det blev der imidlertid sat en stopper for, bedstemor låsede nemlig for dem, men så hittede drengene på at tage naglerne af hængslerne af, og stor var bedstemors forbavselse, da hun så, at kringlerne var forsvundne.

En gang havde bedstemor pakket nogle æbler omhyggeligt ind og lagt dem i dragkiste. Selvfølgelig havde hun låst for dem; men så går det hverken værre eller bedre end, at alle æblerne er fordærvede, da hun kommer og vil have dem. Dette er hun meget ked af, og hun udbryder bebrejdende til drengene: ”Jamen hvorfor har I da ikke taget dem”?

Gårdbrand

Alle sønnerne var landmænd til at begynde med, de fik hver sin gård i Veerst. Hans fik fødegården 1886; da havde farfar ladet bygge en mindre gård og taget nogle tønnder land fra fødegården, hvor han og hans kone boede til den førstes død 1896. Da fik far, der var yngste søn, den. Han blev 1899 gift med Peder Jørgensens eneste datter i andet ægteskab. 1901 brændte Røjgård, og da dristede far sig til at købe den, som den lå i ruiner. Det var

at vove noget, men man kan forstå, at familien gerne ville ham det. To af Peder Vejrups børn var på dette tidspunkt endnu i live, så man undres ikke over deres og mormors glæde, da far og mor 1903 flyttede ind i den nyopførte gård, hvortil der hører ca. 250 tdr. land, hvoraf 40 tdr. land er skov. Det er helt vemodigt at tænke på, at det er den eneste af gårdene, der endnu er i familiens eje.

Friskole

Ikke alene familiebåndene, men hele det åndelige røre i sidste århundrede har knyttet min slægt sammen, hvorfor jeg til slut vil fortælle lidt om hele egnens historie. Folk blev på disse egne temmelig tidligt åndeligt interesseret, vist nok på grund af at bønderne under Koldinghus rytterdistrikt allerede i årene 1765-75 blev selvejere. Det første vidnesbyrd om, at de er temmelig godt med, synes jeg, man får, når man hører, at Peder Vejrup ikke er tilfreds med den undervisning hans børn får i den offentlige skole. Han begynder selv at undervise dem, hvad han har øvelse i fra sine unge dage.

Det næste skridt er, at bønderne i Røj-Ravnholt slutter sig sammen og opretter friskole der på egnen, dette skete omkring 1850. Efter at have skiftet lokaler nogle gange blev den til sidst flyttet til den lille landejendom ”Laasholt”, som ligger omtrent midt mellem Røjgård og Veerst. Her havde de en del gode lærere, hvoraf Svenn Jørgensen var den mest betydelige. Han var broder til Peter Lassen Skræppenborgs anden hustru. Den ejendommeligste var en Hans Christian Pedersen, hos hvem mormor og far har gået til skole. Hans enke, kaldet Maren Laasholt, har besøgt os i den tid, jeg kan huske. Hun var også meget ejendommelig, og der går mange historier om disse folk den dag i dag.

Askov højskole

Nu er friskolen for længst borte, min mor var en af de sidste, der gik der, og da var der kun en slags pigeskole, hvor

eleverne måtte til overhøring i kommuneskolen. Det fri skoleliv, som kredsens havde begyndt, gav anledning til at Røj-, Ramholt- og Veerst-bønderne prøvede på at oprette en højskole i Veerst. Denne åbnede 1. november 1863 med 15 elever, men efter 3 måneders forløb fik det hele en brat slutning på grund af krigen. Efter krigen henvendte de sig til de ledige lærere på Rødding højskole, men disse syntes, at Veerst lå for langt fra grænsen. Da Rødding-lærerne købte et hus i Askov, opgav Røj-, Ramholt- og Veerst-bønderne straks deres højskole og sluttede sig til Askov. De sendte så godt som alle deres børn til Askov højskole. Om sommeren var eleverne ofte med på Røjgård, når lærerne var i besøg der.

Foredrag i forsamlingshuset

Til høstgilde i mælkestuen på Røjgård førte mænd som Ludvig Skrædder, Peder Larsen Skræppenborg, Terman- sen, pastor Knudsen m.fl. ordet. Omkring 1887 fik de en missionsk præst til Gjesten. Hovedparten af kredsens løste sognebånd til pastor Dahl i Veerst, men man fik også Askov-lærere til at tage til forsamlingshuset i Gjesten hver 14. dag for at holde foredrag; disse var for det meste kristelige, de skulle erstatte prædikerne. Det var en selvfølge, at så mange som muligt bad de gamle og unge komme til de månedlige møder på højskolen, ligeledes tog de til møderne i Dons. Min mor har fortalt mig, at bedstemor i Veerst tit gik til Dons, når det var i en travl tid, og bedstefar ikke havde tid at komme med, men bagefter samlede hun dem alle sammen om sig og delagtig gjorde dem i, hvad hun havde hørt.

Jeg synes, det må have været en dejlig tid at leve i, men jeg ved også godt, at hver en af dem, der levede dengang, også har haft deres at kæmpe med. Jeg og mine søskende har kun grund til at være taknemmelig for, at det netop blev os, der fik lov til at opleve vore lykkelige barndomsdage på Røjgård, det sted, hvortil der knytter sig så mange minder fra vor slægt.

Vester Hjermitslev - ikke bare et sogn

Erik Kann

Johan Jepsens Vej 1
2830 Virum
45 85 18 02
erik@reinholdt-kann.dk

Vester Hjermitslev er et mindre landsogn beliggende i det nordvestlige Jylland. For de, der betjener sig af folketællingernes rygmarvs-remse, taler vi om Hvetbo herred, Hjørring amt.

Som andre landsogne - og dog

I det ydre ligner dette sogn så mange andre danske landsogne. Et beskedent indbyggertal med 266 i 1787, tilsvarende 289 i 1801, et tal der blot er vokset til 677 i 1911. Naturligvis er der her en smuk gammel kirke, og ingrediensen med at have været en del af en lokalbane indtil 1960ernes ubønhørlige stribe af nedlæggelser findes også i dette sogn. Og alligevel har sognet noget, som ikke er så udbredt.

Hjemmeside

Vælger man at aflægge et besøg på adressen <http://www.vesterhjermit-slev.dk/index.htm> forstår man hurtigt, at sognet sagtens kan byde på noget, der ikke er helt som andre danske landsogne.

Mange forskellige emner

Et hurtigt blik på hovedmenuer i venstre side af skærmen fortæller, at vi her har at gøre med en hjemmeside, der kommer rundt i rigtig mange kroge. Der er artikler, billeder, udklip, kort og sidst men ikke mindst oversigter over gårde og huse.

Det lokalhistoriske i centrum

Det er det lokalhistoriske emnefelt, der er i centrum på denne hjemmeside, manifesteret i de tre første menu-punkter:

- Stationsbyen
- Gårde-og husmandssteder
- Huse uden for stationsbyen

Det samlede sogn er dermed dækket ind.

Oversigt over gårde og huse

Indgange og detaljeringsgrader i de tre anførte menupunkter er noget forskellig.

Hovedsigtet er imidlertid ganske klart, nemlig at bibringe brugeren en klar oversigt over alle bebyggelsesenheder i sognet med oplysning om matrikelnumre, fysisk beliggenhed, ejere og brugere gennem tiden mm.

Eksempel

Jeg er ikke kendt i området og har derfor blot valgt at fremdrage et helt tilfældigt eksempel - Alstrupvej nr. 8. Siden giver mig to muligheder for at komme videre, og i begge tilfælde kommer jeg frem til en række væsentlige oplysninger om Alstrupvej nr. 8

Enorm mængde af information

Som anført er der flere forskellige indgange til materialet. Men samlet set er der tale om enorme mængder af information, som det har kostet blod, sved og tårer at indsamle, systematisere og tilgængeliggøre. I vidt omfang linkes der til eksisterende materiale under billeder, udklip og artikler.

Indgang uden adresse

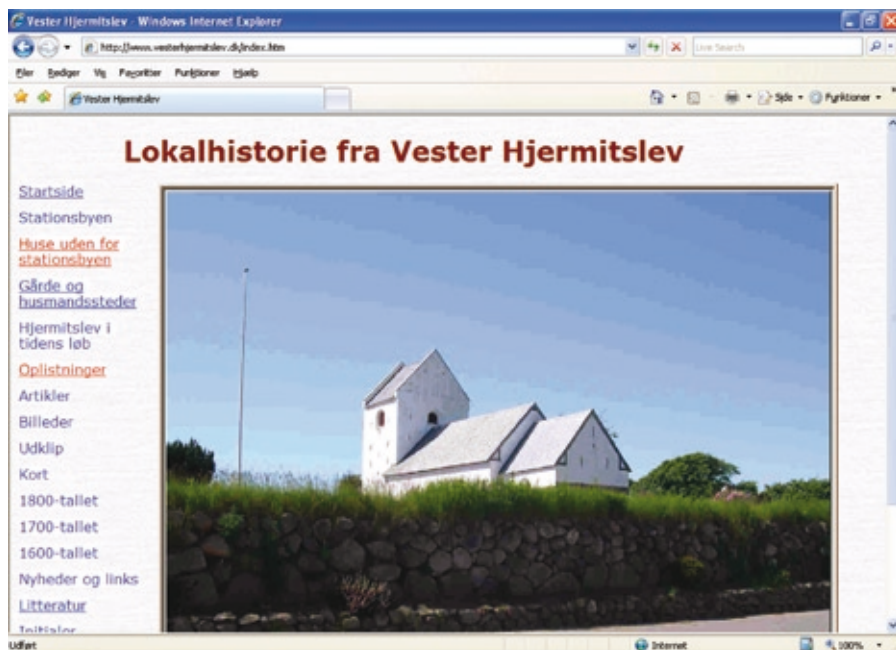
Det er sandelig også muligt at komme på nær hold af tingene uden kendskab til adresse. Det sker bl.a. via de tre menupunkter:

- 1800-tallet
- 1700-tallet
- 1600-tallet

Hver for sig åbner menupunkter for adgang til folketællinger, fæsteoversigter, matrikeloversigter mm. Og i vidt omfang med henvisninger til matrikelnumre - naturligvis var jeg lige ved at sige.

Det personalhistoriske

Når man arbejder på hjemmesiden, bliver det hurtigt klart, at man leder forgæves efter det, man kunne kalde

Adresse	Dato	Pris
Al-06 1899 skøde på matr. fra Jens Peter Poulsen til Maren Jensen Poulsen (broder til søster) - kr. 272,30	30h	1895
1928 skøde på matr. og bygn. fra Maren Poulsens arvinger til urmager P. Chr. Kirkensgaard - kr. 4000		
1902 skøde på matr. fra Jens Peter Poulsen til Peder Mortensen Pedersen - kr. 345.		
1908 mageskifteskøde på matr. fra P.M.P. til Jens Peter Pedersen - kr. 3000.		
Al-08 1908 skøde på matr. til Jens Nielsen af V.Hj. - kr. 2600.	30m	1920
Udat. skifteatt. som adkomst for Anine Nielsen, enke efter Jens Nielsen.		
1919 skøde på matr. til murer Chr. Peter Dahl af Alstrup - kr. 6000.		
1920 fagedudlæggskøde på murer Chr. Dahls ejendom til A/S J. D. Koopmanns margarinefabrik.		
1920 skøde til skomager C. P. Christiansen.		
1908 skøde på matr. fra Jens Peter Poulsen til Peder Jørgensen - kr. 480.		
1916 skøde på matr. 30ah, 30ag fra S.F. Vestergaard til samme - kr. 225.		

Uddybende oplysninger om Alstrupvej nr. 8 i Vester Hjermitslev Stationsby.

det klassiske genealogiske udtryk, nemlig oplysninger om sammenhænge mellem personer generationsvis vertikalt eller horisontalt. Jeg har i forbindelse med dette indlæg haft lejlighed til at drøfte bl.a. dette spørgsmål med sidens ophavskvinde, nemlig Lisbet Thorendahl fra Mårslet ved Århus. Der er tale om et helt bevidst valg, hvor hovedsigtet er det lokalhistoriske udgangspunkt. Mange steder i materialet ser man klassiske genealogiske oplysninger eksempelvis i forbindelse med handel af ejendomme (salg fra far til søn). Men som Lisbet Thorendahl siger: Takket være Arkivalier Online er det blevet utrolig let at komme på sporet af det rent genealogiske stof.

Et klogt valg

Jeg vil uden at tøve erklære mig helt og aldeles enig i denne opfattelse. Ikke at det dermed er sagt, at det nødvendigvis er let og enkelt at finde frem til genealogiske sammenhænge. Men skal man vælge at etablere overblik og sammenhænge, er den lokalhistoriske vinkel langt mere bredt dækkende. Naturligvis kunne man forestille sig en indsats for at "krydstabulere" alle personer i et sogn. Men spørgsmålet er, om det ikke ville give mere uoverskuelighed end overskuelighed.

Ildsjæl

www.vesterhjermitslev.dk er resultatet af en ildsjæls indsats. Vester Hjermitslev siden er naturligvis ikke den eneste af slagsen. Der er lykkeligvis masser af ildsjæle, der hver på deres måde bidrager positivt og konstruktivt til glæde for potentielt alle slægtsforskere. Man kan ikke nok påskønne denne indsats. Som anført ovenfor har jeg haft lejlighed til at drøfte hjemme-

siden med ophavskvinden Lisbet Thorendahl. Da jeg lagde røret tænkte jeg: "Hold da op"! Her er gejst, entusiasme og uforfalsket glæde ved at arbejde med og tilgængeliggøre historiske oplysninger for andre. Det gjorde og gør et stort indtryk på mig.

Skal vi videre ad samme vej

Gennemgangen af Vester Hjermitslev siden giver uvilkårligt anledning til overvejelser over, om det er den vej, der skal betrædes fremover. Her tænker jeg ikke konkret på valg af menuer, systematik mm. Derimod på om vi i højere grad skal satse vores energi på de samlede sognebaserede oversigter med en lokalhistorisk vinkling frem for individualiserede familiebaserede oversigter! Spørgsmålet er naturligvis ment som en provokation. Ud over en helt forståelig modvilje mod at glide væk fra det rent genealogiske, vil sider som Vester Hjermitslev givet vis slet ikke kunne etableres uden på forhånd at have et indgående kendskab til lokalitetens personallistorie. Lisbet Thorendahl har da også berettet for mig, at hun oprindeligt startede med genealogiske udredninger af familierne fra sognet, hvor hun kunne spore slægten adskillige generationer tilbage. Dette sidste forhold er nok heller

Lokalhistorie fra Vester Hjermitslev

Startside
Stationsbyen
Gårde og husmandssteder
Huse uden for stationsbyen
Hjermitslev i tidens løb
Artikler
Billeder
Udklip
Kort
1800-tallet
1700-tallet
1600-tallet
Nyheder og links
Litteratur
Initialer
Om mig og mit

Alstrupvej 8	Matr. 30m	Byggeår 1920
Artikler	Udklip	Billeder

Erhvervsdrivende på adressen:

- 1902 skøde på matr. fra Jens Peter Poulsen til Peder Mortensen Pedersen (kr. 345).
- 1902-1908 mageskifte fra PMP til Jens Peter Pedersen (kr. 3000).
- 1908-1919 Skøde fra JPP til Jens Nielsen. Senere mageskifte til Anine Nielsen efter JH.
- 1919-1920 skøde fra Anine Nielsen til murer Chr. Peder Dahl af Alstrup.
- 1920 fagedudlæggskøde i Chr. Dahls ejendom til A/S J. D. Koopmanns Margarinefabrik.
- Herefter har skomager C. P. Christiansen ant. købt huset/L7.

1902 - Jens Peter Poulsen sælger matridenten.
- pt. ingen opl.

1902-1908 - Peder Mortensen Pedersen
- pt. ingen opl.

1908-1919 - Jens Nielsen - Anine Nielsen
- pt. ingen opl.

1919-1920 - murer Chr. Peder Dahl af Alstrup.

Tredje hus fra højre. Kik på billedet for forstørrelse.

Flere uddybende oplysninger om Alstrupvej nr. 8 i Vester Hjermitslev Stationsby.

ikke uvæsentligt for motivationen til at gå bredere i gang med en bredere lokalhistorisk tilgang til tingene.

Og alligevel

Men selv om vi fastholder den uløselige forbindelse mellem lokalhistorie og slægtsforskning, kan man alligevel godt gøre sig overvejelser over vejen videre frem. Et nøgleord vil være at kunne skabe fuldt dækkende overblik og systematik. Det med det fuldt dækkende er grundet i de betingelser, Internettet byder. Vi kender alle sammen den situation, at vi efter en søgning i Google sidder tilbage med spørgsmålet: "Gad vide om der er mere et eller andet sted"? Vi er i den grad i behov for at kunne føle os sikre, lige så sikre som hvis vi var på et "gameldags" arkiv.

Større opgave

Derfor er opgaven med at skabe fuldt dækkende overblik en indsats, som bør løftes i en lidt bredere sammenhæng. DIS-Danmark tilbyder allerede på foreningens hjemmeside servicen "Amt-herred-sogn", hvor indgangen

netop er den geografiske dimension og *ikke* den personelle vinkel. Amt-herred-sogn-portalen har nok i de senere år fristet en lidt kummerlig tilværelse uden den helt store tilvækst i henvisninger. Det er i den forbindelse vigtigt at holde fast i, at amt-herred-sogn ene og alene er en portal med henvisninger og nok heller ikke skal være andet. Som nyvalgt formand for DIS-Danmark er det min hensigt at arbejde målrettet for en revitalisering af amt-herred-sogn-portalen.

Det digitale sogn

Denne indsats kunne jeg godt tænke mig suppleret med en indsats mod "det digitale sogn", hvor man i samarbejde med lokalhistoriske arkiver målrettet satsede på en digitalisering af kilder, registre og relevante hjælpemidler i øvrigt. Lisbet Thorendahl fortalte mig, at man på det lokalarkiv, der bl.a. dækker Vester Hjermitslev (Egns-samlingen, Lokalhistorisk Arkiv & Museum for Sydvestvendssyssel), er i gang med at digitalisere dele af kilde-materialet. Her ser jeg en oplagt mulighed for, at DIS-Danmark kunne

støtte på den ene eller den anden måde.

Drøftelser i bestyrelsen

Digitalisering og systematisering af kilderne vil blive sat på dagsordenen i bestyrelsen i løbet af efteråret som led i drøftelserne af den opgaveportefølje, der skal fastlægges for foreningens arbejde i de kommende år. Her vil det være spændende med input fra medlemmerne. Hvordan ser I på tingene, hvordan tror I, at man bedst (og mindst ressourcekrævende) kan etablere OG løbende administrere kildegengivelser til gavn og glæde for flest mulige.

Lige til sidst

Omtalen af www.vesterhjermitslev.dk er ikke tænkt som en anmeldelse, derimod som inspiration og igangsætter. Som ikke kendt i sognet er der selvfølgelig nogle ting, jeg godt kunne tænke mig gjort tydeligere. Men det afgørende er, at der på siden er foldet så meget ud, at hvis blot vi samlet set kunne nå halvt så langt, ville vi være nået rigtig langt.

Justerede forventninger

- om det andet fællesmøde mellem Samfundet, SSF og DIS-Danmark

Erik Kann
Johan Jepsens Vej 1
2830 Virum
45 85 18 02
erik@reinholdt-kann.dk

I Slægt & Data 2008 nr. 2 side 29-30 omtalte jeg det første fællesmøde mellem de tre landsdækkende slægtsforskerforeninger. Ingen tvivl om at forventningerne til resultaterne var skyhøje og - har det vist sig, alt for høje. Når regnskabet skal gøres op efter det første "samarbejdsår", er der ganske vist et overskud - men langt fra i den forventede størrelsesorden.

Bredt samarbejde

Man kan med en vis ret hævde, at det har været småt med direkte resultater fra det første fællesmøde. Men efter

min mening er det vigtigste at fokusere på, at der løbende gennem hele året har været et positivt og frugtbart samarbejde mellem de tre foreninger. I flæng kan nævnes indsatsen for digitalisering af Københavns Politis registerblade, foredragsvirksomheden, Hvem Forsker Hvad og det nordiske samarbejde.

Manglende organisering

Ser man på det samarbejde, der har udfoldet sig i det sidste år (og tidligere for den sags skyld), er der ingen tvivl om, at det i al væsentlighed har været

båret af foreningernes allerede etablerede strukturer mere end af de samarbejdsgrupper, der blev etableret på det første fællesmøde. For mig er det en klar indikation om, at der har manglet afklaring omkring de formelle strukturer i samarbejdet mellem de tre foreninger. Så var der et fællesmøde, så var der HvemForskerHvad-samarbejdet, så var der møde mellem formændene etc., etc. Forvirring og uklarhed om, hvem der i bund og grund var ansvarlige for at føre sagerne igennem.

Organisering

På det netop afholdte fællesmøde er det blevet slået fast, at der lige nu er etableret tre formaliserede strukturer i samarbejdet:

- *Samarbejdsudvalget* bestående af formænd (og enkelte andre) fra foreningerne. Samarbejdsudvalget er øverste organ i samarbejdet.
- *HvemForskerHvad (HFH)* som alene er samarbejdet omkring udgivelsen af publikationen HFH. Eventuel anvendelse af HFHs overskud til fælles projekter drøftes og afgøres alene i Samarbejdsudvalget.
- Fællesmøderne *er alene et rådgivende og idéskabende forum, hvor en større kreds af foreningernes bestyrelser har lejlighed til at mødes (fremover hvert andet år).*

Formaliseringer kan ofte føre til tunge arbejdsgange og beslutningsprocesser. I vores tilfælde er jeg helt overbevist om, at formaliseringerne lige akkurat er det, der skal til for at sikre fremdrift og overskuelighed.

Registerbladsprojektet

Digitaliseringen af Københavns Politis registerblade er et synligt resultat af samarbejdet. For overskuddet fra fællespublikationen Hvem Forsker Hvad er der udsigt til snarlig digital tilgængeliggørelse af de meget vigtige informationer, der er bevaret i Københavns Politis Registerblade dækkende perioden ca. 1890-1923.

Facebook

De tre foreninger samarbejder om slægtsforskningsgruppen på Facebook. Efterhånden som omfanget af den vokser, bliver der brug for mere og mere moderation, opdeling etc. På mødet enedes man om at arbejde for en opdeling af gruppens mange indlæg, ligesom der var fuld enighed om at samarbejde omkring moderatorer mm.

Fælles slægtsforskerdag 2010

Der har længe været yttret ønske om at arrangere en slægtsforskerdag i et fælles samarbejde mellem de tre foreninger. Ønskerne er nu omsat til et konkret udvalg, der i skrivende stund allerede har holdt det første møde.

Fælles portal

Tanken om én fælles hjemmeside er nu forladt. Ikke opgivet men lagt i dvale indtil videre. I stedet arbejdes der på mulighederne for en fælles portal som et subsite under "Historie-Online".

De tre foreningers egne hjemmesider skal fortsat bestå helt normalt. Men i supplement hertil skulle man på Subsitet kunne se eksempelvis en fælles præsentation af de tre foreninger, sider med hjælp til slægtsforskning, linksamlinger, nyheder mm. Der arbejdes konkret på en aftale om "Subsitet".

Kildeindtastninger

På mødet drøftedes en række mulige afløserer for projektet med Københavns Politis Registerblade. Mange forskellige emner er i spil.

Nedjusteringer

Som det fremgår af ovenstående, er ambitionsniveauet sænket en del siden mødet i 2008. Det er min opfattelse, at vi nu er derved, hvor det hele er realistisk og håndterbart.

Dette forhold kombineret med en oprigtig positiv vilje fra alle mødedeltagere om et frugtbart og fremtidsikkert samarbejde, giver mig en tro på, at samarbejdet mellem foreningerne kan føre meget langt til gavn for alle slægtsforskere.

Skriveblokken

Formandstanker i tide og utide

Der er mange ting i at blive formand.

I første omgang er der naturligvis æren og vel også stoltheden over at skulle stå i spidsen for en organisation af DIS-Danmarks størrelse. Jeg følte i hvert fald begge dele, da jeg sammen med min hustru og nogle meget nære venner drog hjem efter det konstituerende møde i april måned.

Men så er der jo også ansvaret og forpligtelserne. Det at "sørge for", "holde gang i", "sikre fremdrift og resultater". Eller sagt på en anden måde: være garanten for, at alle 5000 medlemmers forventninger bliver indfriet. Det er i al beskedenhed lidt af en udfordring.

Efter mange år i tilknytning til bestyrelsen er jeg blevet klar over, at det allervigtigste i arbejdet er at gøre sig klart, at det er en kæmpe fejl at søge fællesnævneren for så mange menneskers ønsker og behov. En ting er, at man bruger tid på at søge noget, der slet ikke findes. Men det største problem ligger i, at man ved at investere tid i at søge rent faktisk begrænser sine egne muligheder for at øjne de positive aspekter, der ligger i at dyrke forskellighederne.

I lidt overført betydning kan man måske lytte med, når Søren Kierkegaards Assessor Vilhelm filosoferer over det at være sig selv, at stå ved virkeligheden: "Individet bliver sig da bevidst som dette bestemte Individ, med disse Evner, disse Tilbøjeligheder, disse Drifter, disse Lidenskaber, paavirket af denne bestemte Omgivelse, som dette bestemte Produkt af en bestemt Omverden. Men idet han saaledes bliver sig bevidst, overtager han det Altsammen under sit Ansvar". Kierkegaards holdning er egentlig ganske klar: Vi (in casu DIS) skal vælge, hvad vi vil stå for og lade os forpligte af. Ellers bliver der alligevel

valgt - det er så blot omgivelserne, der vælger for os.

Min holdning til de opgaver, der venter, vil derfor være, at bestyrelsen efter bedste evne skal fokusere på et begrænset antal opgaver, sætte nogle realistiske mål, som skal omsættes til synlige og brugbare resultater for medlemmerne. Det kan så godt være, at alle medlemmer ikke umiddelbart synes, det er den rigtige kurs. Netop derfor skal der skabes konkrete muligheder for, at medlemmerne skal kunne fremkomme med forslag og ideer til arbejdet i foreningen. I den sammenhæng vil det være min prioritering, at de forslag og ideer, der er "finansierede", det vil sige understøttet af aktiv medvirken, vil blive prioriteret højere end "ufinansierede" forslag. Dette skal ikke opfattes sådan, at man kun kan komme til orde fremover, hvis man selv er klar til at gøre arbejdet. Men bestyrelsen skal først og fremmest koordinere, igangsætte og følge op. Nogle opgaver skal ligge i bestyrelsen - således opgaver hvor der er tale om at disponere over foreningens kontingentmidler. Men hvor i alverden står det skrevet, at det er bestyrelsens "personlige" opgave at gøre al arbejdet.

På det netop forestående bestyrelsesmøde vil vi samle den opgaveportefølje, der skal være styrende for indsatsen frem til næste generalforsamling. Nogle af de opgaver vil forudsætte medvirken fra medlemmerne. Forhåbentlig vil det strømme ind med frivillige hænder. Sker det ikke, må vi naturligvis regulere ambitionsniveauet.

Trods ydmyghed over for opgaven glæder jeg mig til at komme i gang med samarbejdet. Ikke bare med mine kolleger i bestyrelsen, men også med alle jer medlemmer. Forhåbentlig kan vi nå rigtig langt.

Huen var nøglen

Solveig Stroyer

66 14 95 01 24 42 68 44

solveig.stroyer@nal-net.dk

Mange af os har billeder liggende med personer, som ingen kender navnet på. Det er ærgerligt, for måske er det egne aner eller andres, som de i så fald kunne ønske at få et billede af.

Dette har "Ukendte billeder" forsøgt at råde bod på. Man scanner sine billeder ind og opgiver alle de oplysninger man har, om hvem det kan være, og hvor det kan være taget. I mit tilfælde var billederne taget i København, og jeg har slægt på Bornholm og Sydsjælland, hvilket jeg havde opgivet. Jesper Larsen, som er webmaster på "Ukendte billeder", lægger dem på nettet med kommentarerne.

Så venter man, og man glemmer alt om billederne, for det er jo ikke hele Danmarks befolkning, der sidder og kigger billederne igennem, desværre. Men så sker underet: man får respons. Det skete for mig med 2 billeder, som jeg aldrig har kunnet gennemskue, hvem var.

Camilla Luise Dahl og en kollega på Nationalmuseet havde set på huen, som kvinden har på. Camilla skrev til mig, at de havde fundet ud af, at kvinden måtte være fra Amager. Billedet er fra 1901, og det er ret usædvanligt med egnsdragt på det tidspunkt, men sådan var det. Nu var jeg sikker på, at det ikke kunne nogen i min slægt. Min oldefar havde ganske vist undervist på St. Magleby skole fra 1876-79, men alle personerne omkring ham har jeg styr på med indtil flere billeder. Jeg sendte billederne til Dragør Lokalkalender, som lynhurtigt svarede, at:

Det er Jan Isbrandtsen Huck (12.8.1826 – 15.11.1901) og hustru Aff Jan Olsens (29.5.1828 – 21.6.1906) fra Sundbyvester. Han var gårdejer på Mindegården i St. Magleby og var tillige sognerådsformand 1862-1886. Jan Isbrandtsen var fadder til lærer Niels Claudius Christiansens 2 børn født i St. Magleby. Arkivet har ikke præcis de medsendte billeder af de pågældende, men et fra parrets guldbryllup.

Det drejer sig om børnene Jacob Christian Thorvald Stroyer Christiansen født 13.1.1876 i St. Magleby, og Axel Stroyer Christiansen født 5.10.1877.

Jeg mailede tilbage for at spørge, om der var efterkommere efter de 2 personer og i benægtende fald, om arkivet ville overtage billederne. Da jeg var lidt utålmodig efter svaret og faktisk allerede havde lagt billederne i en adresseret kuvert til dem, ringede jeg arkivet op. Jo de ville gerne modtage billederne.

For nogle år tilbage havde vi i Odense et arrangement i Odense havn "For sejl i 1000 år". På ved kajen ved et af de

gamle skibe sad nogle personer i hollænderkostymer og solgte grøntsager. Jeg spurgte dem, om de var klædt ud eller de virkelig var ægte bønder fra St. Magleby. De var ganske rigtigt bønder, der solgte deres grøntsager på stedet. Jeg cyklede straks hjem og hentede optegnelserne om min oldefar og kørte tilbage. Claes S.M. Petersen, som den herre jeg talte med hedder, og jeg fandt ud af, at hans bedstefar havde gået i skole hos min oldefar. Desuden fortalte han, at hans bedstefar havde været initiativtager til Dragør Museum.

Jeg syntes lige, at jeg ville spørge, om han var kendt på arkivet, nu jeg havde dem i telefonen. Og jo det var han. Han kommer af og til for at hjælpe med at identificere billeder. Derudover kunne de fortælle mig, at han er i familie med mine 2 personer og stammer fra Mindegården.

Nu er billederne tilbage, hvor de bør være. Arkivet i Dragør har registreret dem, og Claes Petersen får kopier af sin slægt på Mindegården. Han har fortalt mig, at billederne er af hans oldeforældre. Der har hidtil kun eksisteret et billede af parret fra deres guldbryllup; nu er portrætter af dem dukket op. Jan Isbrandtsen, sognerådsformand, var den person, som var med på min oldefars ideer om skolebibliotek og julefest for skolebørnene. Da gudbarnet Jacob døde den 7. april 1880 i Lundby på Sydsjælland, kom der brev og en krans fra St. Magleby. Familierne holdt kontakten livet ud.

Jesper Larsen "Ukendte billeder" har fået besked om, at gåden om de 2 billeder er løst.

Bliv bidragyder til DIS-Arkiv

Af Kathrine Tobiasen

Lige så længe folk har jagtet deres aner, har der været nogle, der har udvidet indsamlingen af oplysninger om slægten til at omfatte hele sogne eller godser. Havde man mange forfædre som fæstere under et bestemt gods, kunne man lige så godt snuppe hele flokken og lave et register til fæste-protokollen. Og lige så længe folk har brugt IT, har der været dem, der gemte deres fund i databaser eller Word-dokumenter. Måske lagde de dem ud på en hjemmeside, til glæde for alle andre forskere med interesse i samme sogne/godser.

Alt sammen meget fint, hvis det ikke havde været for det tilbagevendende problem: Hvad sker der, hvis indehaveren af hjemmesiden ikke længere er i stand til at opretholde den? Hvad gør arvingerne med de mærkelige filer, mor har samlet på sin computer?

At sikre værdifuld forskning

At sørge for at forskeres større og mindre arbejdsindsatser bliver bevaret til gavn for alle kommende forskere har længe stået som en oplagt sag for DIS-Danmark. Hvem skulle ellers tage sig af IT-efterladenskaberne? Det har dog vist sig at være en opgave med mange indbyggede problemer. Hvordan sikre, at filerne også kan åbnes om 20 år? Er der noget med ophavsret eller tilgængelighedsregler, der

skal tages hensyn til? Skal der laves faste regler for testamenteringer? Osv. Osv.

Derfor har arbejdet været undervejs i lang tid, alt for lang tid, vil nogle nok synes. Men omsider er DIS-Arkiv, som projektet er døbt, en realitet, og de første bidrag kan ses på hjemmesiden. Kig under Kilder i den blå menu til venstre på forsiden, her gemmer sig DIS-Arkiv.

Spændende bidrag

I skrivende stund er der bidrag fra to slægtsforskere, men alligevel rigeligt til at fylde en hel skærmside ud. Det skyldes især den flittige Holger Hertzum-Larsen, der har afskrevet en lang række ikke helt lettilgængelige kilder. Blandt andet er der folketællinger anno 1748 fra flere købstæder, stolestadefortegnelser og register til herredagsdomsbogen for blot at nævne et par eksempler. En af de mest spændende og givende kilder er kasseregnskaberne fra 1. Jyske regiment fra slutningen af 1600-tallet. Disse giver et formidabelt indblik i fæsteforhold for ryttergodset på et tidspunkt, hvor det ellers er svært at finde andre kilder. Tag et kig og glæd dig, hvis du har aner i området.

De nuværende bidrag skulle gerne vokse til en meget større mængde. Hvis du har samlet materiale, stort eller lille, som andre kan have glæde af, er det bare med at komme ud af busken. Eneste krav er, at formen skal være elektronisk – om det så er som Word- eller Excell-fil eller som database er underordnet. Afskrifter i papirform kan vi ikke håndtere, dem må vi henvise til lokalarkiverne.

Kalender

Tid	Sted	Emne	Arrangør	Tilmelding m.v.
Torsdag den 17. September, kl. 19.00 - ca 21.00	Gersagerparken 35, parterret, 2670 Greve	Foredrag om kilde- indtastningsprojektet og slægtsforskere v/Dansk Data Arkiv	Sydkystens Slægtsforskerforening i Gersagerparken og DIS-Danmark	Tilmelding til Ingrid Bonde Nielsen på tlf. 4390 8060 eller e-mail: bonde@eriksminde.dk senest den 10. september. Gratis.
Torsdag den 22. oktober, kl. 19.00 – ca. 21.00	Gersagerparken 35, parterret, 2670 Greve	Hvervede soldater v/Karsten Skjold Petersen	Sydkystens Slægts- forskerforening i Gersagerparken og DIS-Danmark	Tilmelding til Ingrid Bonde Nielsen på tlf. 4390 8060 eller e-mail: bonde@eriksminde.dk senest den 15. oktober 2009. Deltagerpris, dækkende kaffe/kage, 25 kr. betales ved indgangen.
Tirsdag den 3. november, kl. 19.00	Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers	Brugen af pas før i tiden i Danmark v/Michael Dupont	Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers og DIS-Danmark	Ingen tilmelding. Se videre på adressen: http://www.slaegtranders. dk/program.html

WEGA BOGBINDERI

Stenildhøjvej 54
9600 Aars

Indbinding af:

- alle slags slægtsbøger
- tidsskrifter mm.

Pris efter aftale

Bogbindermester:

Heidi Gass Sibbesen
Tlf. 98 66 12 81
Mail: Heidi.gass@sibbesen.dk

Kommende bestyrelsesmøder

For sommeren er der planlagt følgende møder i DIS-Danmarks bestyrelse:

Den 20. juni

– ordinært møde i Odense

Den 22. august

– ordinært møde i Odense

DIS-Danmarks ekspedition

Ole Hald Madsen

Rikkesminde Allé 4
5250 Odense SV
ekspedition@dis-danmark.dk

Tlf. 26 84 25 19

Telefonen er åben for ekspedition:
Tirsdag kl. 14-18 - ellers telefonsvarer.

Ekspeditionen besvarer praktiske spørgsmål og sørger i øvrigt for forsendelse af foreningens forskellige produkter, f.eks. cd'erne med Slægt & Data og Postadressebogen 1921 ect.

Ekspeditionen står også for tilmelding til DIS-Danmarks læsekredse, hvor udenlandske blade rundsendes blandt DIS-medlemmer.

www.dis-danmark.dk

Hanne Marie Rud
webmaster@dis-danmark.dk

Særligt tilbud - især til nye medlemmer

Ekspeditionen har et restoplag af de seneste numre af medlemsbladet, som sælges så længe lager haves.

Slægt & Data nr. 2, 3 og 4 årg. 2008 sælges samlet for 50 kr.

Slægt & Data nr. 2, 3 og 4 årg. 2007 sælges samlet for 50 kr.

Alle priser er incl. moms og forsendelse.

Henvend dig til Ekspeditionen ekspedition@dis-danmark.dk

eller brug bestillingsformularen på hjemmesiden under medlemstilbud.

Her kan du også bestille CD'en med samtlige numre af Slægt & Data incl. særnummeret "Sogn Herred Amt 1998".

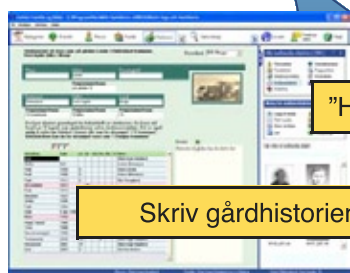
DIS-Danmarks bestyrelse

Erik Kann Formand + Vedtægtsudvalg + Nationalt samarbejde + Nordisk samarbejde. Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum. Tlf. 45 85 18 02	kann@dis-danmark.dk
Henning Karlby Næstformand + Hjemmesideudvalg + Undervisningsudvalg + Nationalt samarbejde. Rylevej 2, Bro, 5464 Brenderup. Tlf. 64 44 28 08	karlby@dis-danmark.dk
Arne Christiansen DIS-arkiv + Vedtægtsudvalg + A0-repr. Langelinie 34 C, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 31 34	christiansen@dis-danmark.dk
Werner Wittekind Kasserer + Nordtysk samarbejde + Undervisningsudvalg. Rudersdalsvej 114 2.sal tv., 2840 Holte. Tlf. 45 41 43 15	wittekind@dis-danmark.dk
Kathrine Tobiasen Redaktør + DIS-Forum + Kommunikationsudvalg. Korsagervej 13, 8940 Randers. Tlf. 41 28 65 30	tobiasen@dis-danmark.dk
H.C. Andersen Kommunikationsudvalg + Undervisningsudvalg + Vedtægtsudvalg. Munkevangenget 24 D, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 69 39	andersen@dis-danmark.dk
Ole Degn KIK-repræsentant. Mellemhøjnen 11, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 47 02	degn@dis-danmark.dk
Ruben Højmark Jensen DIS-Træf + DIS-Fadder + DIS-Arkiv. Lucernevej 17, 4180 Sorø. Tlf. 57 83 28 94	hojmark@dis-danmark.dk
Morten Hovedskov Nielsen Hjemmesideudvalg + DIS-Arkiv. Fuglekildevej 12, 5690 Tommerup. Tlf. 64 75 10 59	nielsen@dis-danmark.dk
Susanne Fuglsang Suppleant + Vedtægtsudvalg. Højbakkevej 3, 2640 Hedehusene. Tlf. 46 13 60 01	fuglsang@dis-danmark.dk
Michael Dupont Suppleant. Stenager 216 st.th, 2600 Glostrup. Tlf. 43 44 16 52	dupont@dis-danmark.dk

Returneres ved varig adresseændring

Slægtsforskning er spændende!

Ny version af slægtsprogrammet på dansk

"Huskeliste" gør det enkelt

Skriv gårdhistorien

Eget felt for
"patronymikon"

Indsæt mange
billeder af
gården

En person kan have
flere navne- søgbare

"Nybegynderkemaet" gør det
meget enkelt at komme i gang

Læg ind mange
billeder af familien

Sikkerhedskopi på nettet

Embla Familie og Slægt Version 8

Skriv biografi for hver
person, familie og gård

Endnu enklere at bruge

Lav egne sætninger

Kort på på nettet

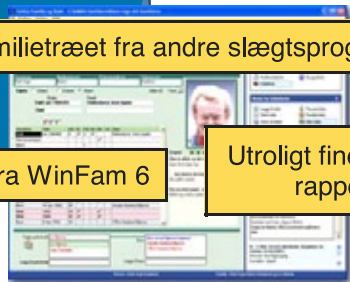
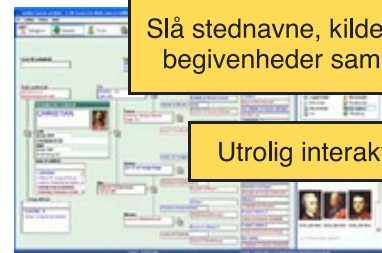
Slå stednavne, kilder eller
begivenheder sammen

Importer familietræet fra andre slægtsprogrammer

Utrolig interaktiv oversigt

Direkte import fra WinFam 6

Utroligt fine og enkle
rapporter

Besøg os på Internettet - www.embla.dk

Embla Familie og Slægt version 8.

Embla Familie og Slægt er sjovt, spændende og meget enkelt at bruge!

**Kun kr.
775,-**